

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки та психології

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
РОЛЬ ДАВНЬОГРЕЦЬКОГО МИСТЕЦТВА В ХУДОЖНЬОМУ
ВИХОВАННІ У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

ТОТАР ФРУЖІНА АНДРІЙВНА

Студентка IV-го курсу

Освітня програма: 013 Початкова освіта

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 7 /27 жовтня 2020 року

Науковий керівник:

Коприва Аттіла Тиберійович,
кандидат мистецтвознавства, доцент

Консультант:

Гогола Золтан Стефанович,
викладач

Завідувач кафедри:

Біда Олена Анатоліївна,
доктор пед. наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 2021

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра педагогіки та психології

Кваліфікаційна робота
РОЛЬ ДАВНЬОГРЕЦЬКОГО МИСТЕЦТВА В ХУДОЖНЬОМУ
ВИХОВАННІ У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконав: студентка IV-го курсу

Тотар Фружина Андріївна

Освітня програма: 013 Початкова освіта

Науковий керівник: **Коприва Аттіла Тиберійович,**
кандидат мистецтвознавства, доцент

Консультант: **Гогола Золтан Стефанович,**
викладач

Рецензент: **Кучай Тетяна Петрівна,**
доктор пед. наук, доцент

Берегове
2021

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Pedagógia és Pszichológia Tanszék

AZ ÓKORI GÖRÖG MŰVÉSZET MEGJELENÉSE AZ ELEMİ ISKOLAI OKTATÁSBAN

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: Tatár Fruzsina

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: 013 Tanító

Témavezető: Kopriva Attila,

docens, művészettudományok kandidátusa

Konzulens tanár: Gogola Zoltán,

tanár

Recenzens: Kucsáj Tetjana,

docens, a pedagógia tudományok doktora

ЗМІСТ

ВСТУП	6
I. МИСТЕЦТВО У СТАРОДАВНІЙ ГРЕЦІЇ	7
1.1. Грецькі архітектурні пам'ятки	8
1.2. Грецька скульптура та живопис	9
1.3. Давньогрецьке виховання та освіта	10
II. МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	14
2.1 Образотворче мистецтво навчальна програма для початкових навчальних закладів	15
III. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЧАТКОВОЇ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ ЩОДО ВИНИКНЕННЯ ТА ВКЛЮЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДАВНЬОГРЕЦЬКОГО МИСТЕЦТВА	20
3.1 Мета, гіпотеза та метод дослідження	20
3.2. Огляд включення давньогрецького мистецтва до мистецьких занять	20
3.3. Дослідження виникнення давньогрецького мистецтва в початковій художній освіті	29
УЗАГАЛЬНЕННЯ	37
РЕЗЮМЕ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	40
ДОДАТОК	42
ІЛЮСТРАЦІЇ ДО ПЛАНІВ УРОКІВ	
ДОДАТКИ ДО ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ: ГРАФІКИ, ДІАГРАМИ	
PDF-ВАРСІЯ АНКЕТИ	

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	6
I. AZ ÓKORI GÖRÖG MŰVÉSZET	7
1.1. A görög építészeti emlékek	8
1.2. A görög szobrászat és festészet	9
1.3. Az ókori görög nevelés, oktatás	10
II. MŰVÉSZETI NEVELÉS AZ ELEMIS ISKOLÁBAN	14
2.1 A Képzőművészet tantárgy oktatási programja az általános iskola 1-4. osztálya számára	15
III. AZ ELEMIS MŰVÉSZETOKTATÁS SORÁN VÉGZETT KUTATÁS AZ ÓKORI GÖRÖG MŰVÉSZET MEGJELENÉSÉRE ÉS JELLEGZETESSÉGEINEK BEVONÁSÁRA VONATKOZÓAN	20
3.1 A kutatás célja, hipotézise, módszere	20
3.2. Az ókori görög művészet művészetórákba való bevonásának felmérése	20
3.3. Az ókori görög művészet megjelenésének vizsgálata az elemis művészetoktatásban ...	29
ÖSSZEFOGLALÁS.....	37
REZÜMÉ.....	38
IRODALOMJEGYZÉK	40
MELLÉKLETEK.....	42
ILLUSZTRÁCIÓK AZ ÓRAVÁZLATOKHOZ	
A GYAKORLATI RÉSZ MELLÉKLETEI: GRAFIKONOK, DIAGRAMMOK	
A KÉRDŐÍV PDF VÁLTOZATA	

BEVEZETÉS

Az európai kultúra fejlődésében, a művészet és gondolkodás kialakulásában az ókori görögöknek nagy szerepe van.

Ha a nevelés alakulását vizsgáljuk, akkor rá kell jönnünk, hogy a fejlődés a görögökkel kezdődik. A ma is élő elveket a nevelésről már a görögöknél megtaláljuk.

Szakedolgozatom témája: Az ókori görög művészet megjelenése az elemi iskolai oktatásban.

Dolgozatomban szó esik a görög művészetről, a művészet fontosságáról, az ókori görög művészek fontosabb műveiről, az ókori görög nevelésről, az elemi iskola művészetoktatásáról.

Munkám célja, hogy ismertessem az ókori görög kultúrát, nevelést, művészetet, illetve bemutassam, hogy a kisiskoláskori művészetoktatásba hogyan vonható be a görög kultúra, művészet. További célom megtudni, hogy megjelenik-e a művészet órákon az ókori görög kultúra, művészeti alkotások.

A dolgozatom három nagy fejezetből áll. Az első fejezetben bemutatom a görög művészetet és alkotásokat, majd szó esik a görög nevelésről, illetve arról, hogy a görögöknek milyen szerepe volt az európai kultúra fejlődésében. A második fejezetben bemutatom a művészeti oktatást az elemi iskolában az ország oktatási alaptanterve alapján.

A harmadik fejezetben egy kutatást végeztem arról, hogy a mai kisiskoláskori művészetoktatásban milyen szerepe, hatása van az ókori görög kultúrának, művészetnek, arról, hogy hogyan vonhatjuk be a görög művészet jellegzetességeit a művészetoktatásba és azt vizsgáltam, hogy megjelenik-e és valóban bevonják-e a művészetórákba a pedagógusok a görögök művészetét.

Kutatásomból kiderül, hogy hogyan vonható be a görög kultúra, a művészeti alkotások a képzőművészet órákba, és az, hogy a pedagógusok megjelenítik-e ezeket az órákon.

Évfolyammunkámat több szakirodalomra építettem, melyek közül talán a legtöbbet Hekler Antal, Hoffmann Zsuzsanna, Pukánszky Béla könyveiből merítettem.

I. AZ ÓKORI GÖRÖG MŰVÉSZET

Az ókori Görögországot a Balkán-félsziget egy része, az Égei-tenger szigetei és Kis-Ázsia partvidéke foglalta magába. Az égei-tengeri szigetek kötötték össze a Balkán-félszigetet és Kis-Ázsiát. A legnagyobb sziget, és amelyet leghamarabb laktak görögök, Kréta szigete volt.

Görögország mediterrán éghajlatú, nyáron nagyon száraz, télen csapadékos időjárású. Görögország fejlődésébe fontos szerepet töltött be a kereskedelem. Mivel nem volt sok folyó a területén, ezért nem tudtak elegendő gabonát, élelmet művelni, így kereskedelemmel hoztak be. A kereskedelemmel terjedt a kultúra és művészet is, majd a kereskedelem és hajózások nyomán gyarmatvárosok keletkeztek. (Kovács; Németh, Hegyi, 2011)

A görög gyarmatosítás lezajlását és a társadalom változását követően kialakultak az önálló poliszok, vagyis városállamok. A két legnagyobb, vezető polisz, Athén és Spárta volt. Ellentét alakul ki Athén és Spárta között, így háború indul közöttük. A görög-perzsa háború idején virágzásnak indultak a poliszok, az ezt követő időszakot nevezik a görög kultúra és művészet virágkorának, Athénban ekkor Periklész uralkodik, ő emeli nagyhatalommá a poliszt. (Kovács; Németh, Hegyi, 2011)

Az ókori görög művészet az európai művészet és gondolkodás legmeghatározóbb alapjává vált. Világszemléletük "az ember felfedezése", vagyis felismerték, hogy az ember a leghatalmasabb, s előtérbe helyezték. (Rencsényi, 2002-2008)

A görög kultúra fejlődését a vallás határozta meg, ez volt az alapja. Az isteneik a természeti erőket és jelenségeket személyesítik meg. Az istenek számára szentélyeket is emelnek. A szent helyeken a görögség ünnepeket és versenyeket is rendeztek. A görögök a tudományokban is sokat fejlődtek: az orvostudomány, a földrajz, matematika és geometria terén nagy eredményeket értek el, az irodalomban is nagyot alkottak.

A görög kultúra részben kötődik más keleti népek műveltségéhez, felfogásaihoz, de átvett elemeiből más, saját világszemléletet, világképet alakítottak ki.

A görögök engedelkeny, előítéletmentes emberek voltak, akik a boldogságot, a jót keresték az életben. A filozófusaik azt keresték, hogy hogyan lehetnének boldogabbak, jobbak, s nem azt, hogy miért is vannak a világon, mi okból. Meghatározó volt a testkultúra, az edzett, szép testre törekedtek. A küzdőszellem is nagyban jellemezte a görög embert. (Rencsényi, 2002-2008)

A görögök művészetét három korszakra bontjuk:

1. Archaikus kor, Kr.e. 8. század - Kr.e.480, a perzsa háborúig
2. Fénykor, a perzsa háborútól Nagy Sándor haláláig tart (Kr.e. 480-323.)

3. Hellenisztikus kor, Nagy Sándor halálától Augustus felemelkedéséig tart (Kr.e. 323-30.) (*Hekler, 1931*)

A görögök építészetének feladatait a vallás szabta meg. Templomokat, vallásos jellegű építményeket és színházakat építettek. A templomot nem azért építették, hogy ott gyűljenek össze az emberek, hanem az istenszobor védelmére, őrzésére épült. Ezek egytermes épületek, melyeket kívülről oszlopsorok vettek körbe. Épültek körtemplomok is, ilyen a Delphoiban i.e. 380-ban az ifjabb Polükleitosz által emelt, 15 m-es átmérőjű templom, és az Epidaurosban i.e. 360-330 körül épített díszesebb és 21,8 méter átmérőjű templom. (*Osztovits*)

A legelső templomok építőanyaga a fa és az agyag volt. A fagerendákat égetett agyaggal fedték és védték.

A leggyakoribb templomtípus a peripterosz, azaz oszlopsorral körülvett, ahol az összes térrész belmagassága azonos, ablakot pedig nem alkalmaztak. (*Rencsényi, 2002-2008*)

A görögök építészeti elemeihez az oszloprendek kapcsolódnak. Az oszloprend támaszgerendás szerkezet, két fő része van: a függőleges támasz, az oszlop és az erre vízszintes áthidalás, a gerendázat. Az oszlop kör keresztmetszetű, fölfelé enyhe íveléssel. (*Kovács*)

A görögök építészetében megkülönböztetünk dór, jón (ión) és korinthuszi oszloprendeket (*1. sz. melléklet*). A dór oszloprend volt az alap, a férfitest arányai szerint készült, i. e 650 körül fejlődött ki, ennek az oszloprendnek nincs talpazata. A jón oszloprend a dórral majdnem egyidőben keletkezett, ez az oszloprend vékonyabb, kecsesebb és oszlopfő is díszíti és díszített talpazata is van. A dórral ellentétben ez a női test arányaira épül. A korinthuszi oszloprend a legkésőbb alakult ki, ez a legkecsesebb, legdíszesebb változata az oszloprendeknek. (*Bergendi; Kovács*)

1.1 A görög építészeti emlékek

Athén egyik leghíresebb görög temploma a Parthenon (*2. sz. melléklet*). Athéné tiszteletére épült az Akropolisz legmagasabb részén. Lépcsős alépítményre épült a téglalap alapú oszlopsoros építmény. Az oszlopokon gerendák vannak, az oromzat pedig háromszögű, melyet domborművek díszítenek. Pheidiasz mester által készültek a templom szobrai. Szentélyében az Athéné-szobor a legismertebb. További említésre méltó templomok a dór építésű Zeusz-templom (*3. sz. melléklet*), és szintén dór építésű Poszeidón-templom (*4. sz. melléklet*), melyek i.e. V. században épültek. (*Kovács*)

A klasszikus korban már tornacsarnokok, versenypályák is megjelentek, emléképtmények, síremlékek is épültek. Ebben az időben már a városépítészetet is szabályozták, derékszögű úthálózatokat építettek, melyek középpontjában piacok voltak. Elkezdtek csatornázni, védőfalakat építeni, később a boltívet, boltozatot kezdték alkalmazni.

A templomok mellett színházak is épültek az ókori görögöknél. A színházak az ünnepek színhelyei voltak, tragédiát, komédiát adtak elő, és zenés versengések is voltak. A népgyűléseket is itt tartották meg. A görögök a színházat nappali előadásra szánták, a hegyoldalakra építették. A színház kör alakú volt, középen volt maga a táncter, három oldalról körül vette a nézőter, a negyedik oldalán pedig az öltöző, eszköztár volt. (*Rencsényi, 2002-2008; Osztovits*)

Egyik híres színház a Dionüszosz-színház (*5. sz. melléklet*), az Akropolisz déli részén, i.e. IV. Században épült. A köríves nézőterű, 17 ezer embert befogadó színház ülősorait márványtömbökből építették. (*Hekler, 1931*)

1.2 A görög szobrászat és festészet

Az ókori görögök szobrászati alkotásai leginkább sérülten, torzként maradtak fenn. A görög szobrászok a test tökéletes ábrázolására törekedtek, legfőbb témájuk a ruhátlanul ábrázolt emberi test volt. (*Rencsényi, 2002-2008*)

A görög művészet legjelentősebb emlékei a szobrok, melyek leginkább a templomokat díszítették. A görögség az isteneit is a saját képére alkotta, templomaikat is saját otthonainak mintájára tervezték. A műveknek is jellemzője az antropomorf szemlélet (az emberalakúság), az emberi arányok alapul vétele. (*Bergendi; Hekler, 1931*)

A szobrászok kezdetben égetett agyagból készítettek műveiket, majd a legrégebb anyaggal a fával, majd mészkővel, később márvánnyal és bronzal dolgoztak. A templomok számára készített vallásos szobrokat aranyból és elefántcsontból készítették. A bronz szobrokat először forma szerint kalapáltál és szögelték össze, később megismerkedtek a bronzöntés technikájával. Eleinte a sematikus mintázás, a merev ábrázolás, a klasszikus kor szobrászaira viszont már az arányosság volt jellemző. A görögöknél a test szépsége egyenlő volt az erkölcsöséggel. (*Rencsényi, 2002-2008*)

A görög gondolkodás középpontjában az ember állt, a szobrászat legfőbb tárgya az emberi test volt. A görögök az egyiptomiaktól az emberi test ábrázolásánál csak az alaptípust, a testtartást vették át, a görögök edzett, feszülő izomzatú emberi testeket ábrázoltak, mely az akaratról és mozgási készségről tanuskodik. A klasszikus kor szobrászai a valóság

ábrázolására törekedtek. A kor legismertebb szobrásza Pheidiasz, a Parthenon- és a Zeusz-templom szobrászati elemeinek alkotója.

Sokáig nem tudták, hogy a görögök az épületeiket, a márványból készült szobrokat is lüktető, élénk színekkel díszítették. A színezés célja az életszerűbb hatás elérése volt. (Hekler, 1931)

Az egyik legismertebb alkotás Müron: Diszkoszvető (6. sz. melléklet) bronzszobor, ami csak másolatként maradt ránk a rómaiaktól. A szobor márványból készült a klasszikus kor idején, a diszkoszvetés mozdulatát ábrázolja. A művész azt örökítette meg, amikor a mozgás nyugvóponton van. A testtartásból rá lehet jönni az előzményekre és a további mozdulatokra. (Bergendi; Kovács)

A görög művészet fénykora az V. századra, Perikles korára esik. Politikailag és kulturálisan is magasba emelte hazáját. Az ő kezdeményezésére indultak meg az építészeti tevékenységek. Támogatta a művészeteket és az irodalmat, ezáltal Athén Görögország társadalmi és kulturális központjává vált. Phidiaszt bízta meg, hogy készítse el a Parthenon arany-elefántcsontszobrot, Athéna szobrát.

A görög művészet az arcvonásokkal kitudták fejezni a magasabbrendűséget, istenséget. Nem csak a mozgást tudták ábrázolni, de az érzelmeket is átadták. (Hekler, 1931)

A görög festészet alkotásai sajnos nem maradtak fenn, ezekről csak leírásokból és római másolatokból tudunk. Azonban rengeteg festett váza és tál maradt ránk a görögöktől. Ezekben az edényekben tárolták a görög emberek az élelmiszereket. Különböző mitológiai és mindennapi életből vett motívumokkal díszítették ezeket az edényeket, embereket, állatokat, tárgyakat leegyszerűsített formában jelenítettek meg. A korai díszítéseken egyiptomi hatás figyelhető meg. Több stílusú díszítést ismerünk a vázafestészetben, az egyik a geometrikus stílus. A geometrikus stílusú vázákon (7. sz. melléklet) világos alapon sötét mértani alakzatok vagy geometrikus állat- és emberalakok vannak. Később sötét alapon világos motívumok szerepeltek, majd a vörös alakos vázák voltak jellemzőek, ezzel jobb lett a térábrázolás. A klasszikus korra pedig már az árnyékolást is bevezetik a festészetbe. (Rencsényi, 2002-2008; Osztovits; Bergendi)

A görög festészettel, mint a szobrászattal is az emberi alakokat, a mozgást ábrázolták. A görögök már képesek voltak tömegeket, érzelmeket, szenvedélyt, szenvedést ábrázolni. Néhány említésre méltó emlék: a Szatírpár című részlet (8. sz. melléklet), Dipylon váza (9. sz. melléklet), Az isszoszi csata. (Bergendi; Rencsényi, 2002-2008)

1.3 Az ókori görög nevelés, oktatás

Nietzsche gondolatmenetét idézve: "A görögök fokozatosan megtanulták szervezni a káoszt ... s látszatszükségleteiket hagyták elhalni. Így vették ismét birtokba önmagukat; nem maradtak sokáig az egész Kelet túlhalmozott örökösei és epigonjai; sőt ők lettek, önmagukkal vívott súlyos küzdelem árán ... az öröklött kincs legboldogabb gazdagítóivá és gyarapítóivá, s minden eljövendő kultúrnép elsősülötteivé és mintaképeivé."

A görög nép zsenialitása abban rejlik, hogy amit másoktól, más népektől átvett, azt a maga egyénisége szerint, sajátossá áttudta alakítani, hogy az egészen görögnek látszott, nyoma sem volt annak, hogy másoktól lett át véve. Ezért a görögöket a legnagyobb szellemi önállóság és formáló erő jellemzi.

A földrajzi fekvés miatt a görög nép hajlékonyá vált, kénytelen volt felfedezni a tengert. Ez által élesedett az észjárásuk, elszántságuk. Nem csak formálható, de harmonikus is volt a görög nép. A görögök minden téren tárgyilagosa, ezt tette őket önzetlenné a tudomány terén, az elv, eszme volt számukra fontos, így váltak esztétikus néppé, akik a szépet szerették és művelték. Világnézetüket egységessé tette a kalokagathia elve, a szép és a jó harmóniája.

Az ókori görögök sokban hozzá járultak az európai kultúra, művészet fejlődéséhez. A költészet, az epika tartotta fenn az ókori görögök híres eseményeit. Az epika által példaképeket teremtek, általa tanulták, hogy kell élni, milyen mintákat érdemes követni. Az ismert görög költő Homérosz Iliász című művének ismerete által sokat fejlődtek a görögök. Az eposz segítette nevelésüket, példaadásra, bátorságra nevelte őket. Az iskoláskorúak ezen tanultak olvasni. A mű által ismerhették meg múltjukat, és követendő például szolgált számukra. (Hoffmann, 2009)

Miután kialakultak a poliszok, városállamok változások történtek, megváltoztak a politikai nézetek, mások is kiakarták venni a részüket a hatalomból. A politikai hatás alatt hullámnásnak indult a görög lélek is, érvényesülni próbált minden ember, mint egyén. Az egyszerűséget felváltotta a sokféleség. Ezzel együtt a nevelés módja is átalakult. Az egyéniség érvényesülhetése által a nevelés tervszerű alakot vett fel, a szellemiség fejlődésére is törekedtek a fizikum ápolása mellett.

Perikles idejét, Görögország virágkorát a nevelés történetében az új nevelés korszakának nevezik. Új irányba kezd fejlődni a politika, a művészet, irodalom és a vallás. Kialakul a demokrácia, teljesen felszabadul az egyén, a politikai egyenlőség által személyes tulajdonok érvényesülése történik. Megjelennek a művészi egyéniségek a szobrászatban, festészetben, építészetben, Athén törvényt szab a világ művészi ízlésének. A vallásos hit is átalakul, már nem istenekről, hanem istenről és istenségről beszélnek. A változás a családi nevelésben éreztette a hatását. A szülők nevelő szerepe szűkült, felváltotta a dajka és a pedagógus. A régi

fegyelem gyengült, a fiúk már nem túl szerények, beleszólnak az idősek társalgásába, többet tanulnak, de már nem olyan tisztességtudók és erkölcstudók mint azelőtt. Már nem a testi erő fokozása a cél a fizikum ápolásánál, hanem a test teljes szépségére törekedtek. A nevelés az állami célokat szolgálta, az erkölcsi nevelés háttérbe szorult, az értelem művelése került előtérbe. Vándortanítók bukkantak fel, grammatikáról, matematikáról, asztronómiáról, politikáról, szobrászatról, zenéről, festészetéről, a szónoklatról beszélnek. (Dr. Fináczy, 1922, Pukánszky-Németh, 1996; Hoffmann, 2009; Gloviczki-Zsinka, 2014)

Arisztotelész, híres görög filozófus szerint a nevelés közös feladat, viszont ez a görögöknél gyakorlatban nem valósult meg, mivel a nevelés a családban zajlott. Intézményi nevelés még ekkor nem volt. Azt tanították a gyermekekkel, amit ők maguk, a szülők tudtak. A fiúk nevelésében a háború és a népgyűlés volt meghatározó, ezekkel bátorságra és szónoki tudásra tettek szert. A mindennapi élet által tanultak, szereztek ismereteket. Már ekkor arra tanították a fiatalokat, hogy az idősebbeket tiszteljék. A legfőbb nevelő közeg a család volt, így a szülők arra tudták megtanítani a gyerekeiket, amit maguk is tudtak. A népgyűlés és a háború volt ekkor a görögök nevelő iskolái. A lányok nevelője maga az anya volt. A lányok a házkörüli dolgok intézését tanulták, a női erények kialakítása volt a cél, szerénységre, kedvességre, megértésre nevelték őket. A lányok szórakozása a tánc és a játék volt.

A fiúkat harcolni tanították, a testük fejlesztése volt az első cél. Két eszménykép szerint nevelték őket: az egyik bátor és erős Akhilleusz, a másik az okos és eszes Odüsszeusz. Vagyis nem csak hadi erényekre, de közvetlenségre, igazságszeretetre és nemességre nevelték őket, arra, hogy az élet minden helyzetében feltalálják magukat. (Dr. Fináczy, 1922, Pukánszky-Németh, 1996; Hoffmann, 2009; Gloviczki-Zsinka, 2014)

"Jól vésd eszedbe, hogy sem a harcban, sem másban, semmilyen élethelyzetben nem válik hátrányodra, ha többet törödsz a tested felkészítésével. Bármit tesznek is az emberek, a testükre szükségük van, és minthogy szükség van rá, sokat számít, hogy minél kiválóbb legyen. Még abban is, amiben a testnek látszólag a legcsekélyebb a szerepe, vagyis a gondolkodásban - ki ne tudná -, hányan követnek el súlyos tévedéseket, mert a testük nem egészséges? A feledékenység, a csüggettség, a mogorvaság és az őrjöngés sokaknál gyakran épp a test elhanyagoltsága miatt támadja meg az értelmet, úgyannyira, hogy még a biztos tudást is elfeledteti. Akinek edzett a teste, nagyobb biztonságban van..." (Szókratész)

A görögöktől ismert a híres szállóige: "Ép testben, ép lélek". Vagyis a görögök hittek abban, hogy a szép, esztétikus testben erkölcsileg érett lélek lakozik. Azt gondolták, hogy a gyerekek lelkére az esztétikum segítségével jobban hatnak. A kalokagathia elve szerint "a szép és a jó harmonikus egységben létezik". Ebből következik, hogy ami körül veszi a

gyermeket, az mind hatással van a fejlődésére. Első sorban a természet, a tárgyak, a művészi festmények, szobrok, melyek az otthonaikban, templomaikban körül veszik őket. (Pukánszky-Németh, 1996; Hoffmann, 2009; Gloviczki-Zsinka, 2014)

A mai gyermeknevelésről való gondolkodáshoz a régmúlt idők tapasztalatai támpontot biztosítanak. Az ókori embert épp úgy foglalkoztatta a gyermeke nevelése, mint a ma elő embert. A pedagógia alapvető kérdéseit megfogalmazták, megválaszolták már a régmúlt emberei, filozófusai. (Pukánszky-Németh, 1996; Hoffmann, 2009; Gloviczki-Zsinka, 2014)

A görögök Kr.e.V. században kezdtek el foglalkozni leginkább a műveltséggel, ők az egyik megalapozói az európai műveltségnek. Az esztétikai neveléssel kezdtek foglalkozni, költészettel, zenével, rajzzal. Arisztotelész szerint az ember az esztétikai nevelés által megtisztul és ez által az erkölcsi jót is megtudja valósítani. (Pukánszky-Németh, 1996; Hoffmann, 2009; Gloviczki-Zsinka, 2014)

A római hódításokkal Európába elterjedhetett a görög kultúra. Az egyházak elkezdtek foglalkozni az oktatással, neveléssel, a zene mellett a festészetet és szobrászatot is támogatni kezdték. A tudományok fejlődésével az oktatás terén fontosnak tartották a zenét, az irodalmat és a képzőművészetet. (Pukánszky-Németh, 1996; Hoffmann, 2009; Gloviczki-Zsinka, 2014)

II. MŰVÉSZETI NEVELÉS AZ ELEMI ISKOLÁBAN

A művészet évezredek óta kiemelkedik az egyén személyes fejlődésére és nevelésére gyakorolt hatás szempontjából. A magasan fejlett civilizációk a művészetet minden oktatás középpontjába helyezték és továbbra is helyezik, megértve a szellemiség és az intelligencia fejlesztésének egyedülálló lehetőségeit, a kreativitás különféle formáinak egyetemes hozzáférhetőségét az észlelés és fejlődés érdekében kora gyermekkortól kezdve.

Ukrajnában 2018-ban új oktatási programot hoztak létre. Az Új Ukrán Iskola (Нова Українська Школа) az Oktatási Minisztérium által kiadott kulcsfontosságú projekt, mellyel a modern oktatás folyamatát kívánták jó irányba megváltoztatni. A program célja egy olyan iskola létrehozása, amelyben kellemes a tanulás, amely a tanulóknak nem csak ismereteket ad, hanem arra is megtanítja őket, hogy ezeket az ismereteket hogyan alkalmazzák a mindennapi életben.

Az ukrán oktatás Művészeti nevelés program fő elvei:

- a rendszeresség,
- a folytonosság,
- integráció a tartalom felépítésében.

A tantárgy tartalma a művészi tudás egyközpontú összevonására épül, mely magába foglalja a zenét és a képzőművészetet.

A program a következőképpen épül fel:

1. A műalkotások észlelése, értelmezése, értékelése
 2. A tanulók gyakorlati, alkotó tevékenysége
 3. Esztétikai és művészeti fogalmak és kifejezések ismertetése
1. osztály: "Én és a művészet"

Első osztályban a program fő feladata, hogy a tanulókat a körülöttünk lévő szépség meglátására nevelje. Feladata, hogy művészi alkotásokat készítsenek művészi eszközök segítségével.

2. osztály: "Művészet és a természet"

Második osztályban az évszakok művészetben való megjelenéséről, az ukrán népi ünnepekről, hagyományokról, a művészet és a természet kapcsolatáról tanulnak. Feladata ebben a korban a tanulók művészi, kreatív megnyilvánulására ösztönzése.

3. osztály: "Művészet és az ember"

Harmadik osztályban a program feladata a tanulók ismertetése az ember belső világának, érzelmeinek kifejezésének sajátosságaival a művészetek által. Feladata a gyerekek esztétikai élményének gazdagítása a művészi, alkotó tevékenység által.

4. osztály: "Művészet és a kultúra"

Negyedik osztályban a fő feladat a tanulók ismereteinek bővítése az ukrán nép és más népek művészetéről. Megismerteti a gyerekeket az emberi érzések kifejezőmódjával, a más népek kultúráját, a művészet fejlődésének történetét.

A művészeti nevelés a személyiségfejlesztés eszköze, egyik fontos feladata a kreativitás, képzelet fejlesztése.

Az ukrán művészeti oktatás integráltan magába foglalja a zenei és a vizuális, művészi nevelést. Az iskolákban heti két órában tartanak művészet tanórákat.

2.1 A Képzőművészet tantárgy oktatási programja az általános iskola 1-4. osztály számára

A kultúra szerves része, egyik meghatározó megnyilvánulása a képzőművészet. A művészet évezredek óta az egyik legkiemeltebb helyet foglalja el az egyén személyes fejlődésére és nevelésére gyakorolt hatás szempontjából. A magasan fejlett civilizációk a művészetet minden oktatás középpontjába helyezték már az ókorban és ma is a középpontba helyezik az oktatás területén, a személyiség és az intelligencia, a kreativitás fejlesztésének érdekében már kora gyermekkorban.

A képzőművészeti témák, tudnivalók ismertetése a Művészet tantárgy keretein belül történik. A képzőművészet a művészeti oktatás egyik láncszeme, mely logikailag folytatja az óvodai nevelést, megalapozza a művészi kompetenciák elsajátítását. A képzőművészet tantárgy célja a tanulók művészi, esztétikai fejlesztése, gyakorlati, alkotói készségeik fejlesztése, a művészet iránti érdeklődés és az általános művészi kompetencia kialakítása.

A képzőművészet további céljai:

- A valóság művészi-esztétikai érzékelése érzelmi és érzékszervi tapasztalatok, a művészi képességek és az alkotó tevékenység alapján;
- A művészi kompetenciák és a vizuális műveltség alapjainak az elsajátítása;
- Alapvető készségek és képességek elsajátítása, a művészeti technikák és anyagok, a művészi kifejezés eszközei által;
- Fejleszteni az érzelmi-érzékszervi hatáskört, a műalkotások megértésének és értelmezésének a képességét, illetve az esztétikai jelenségek értékelését;

- A képzelet, fantázia, gondolkodás, megfigyelés, vizuális memória, a művészi ízlés fejlesztése;
- Fejleszteni a művészi és gyakorlati készségek, képességek és a megszerzett ismeretek önálló művészi tevékenységben történő felhasználásának képességét;
- Megismerni a képzőművészet alapismereteivel és annak szerepével a társadalomban, a környezetben;
- Képzőművészeti alapfogalmak megismerése: kompozíció, alak, szín, csendélet stb.
- Különböző művészi technikák és anyagok megismerése.

A képzőművészet tantárgy, a program olyan alapvető művészi tevékenységeket kínál a tanulók számára az órákon, mint az észlelés (a valóság esztétikai érzékelése és a műalkotások észlelése) és a gyakorlati művészi tevékenység (alkotói munka). Az észlelés magában foglalja az esztétikai érzékelés fejlesztését, a környezeti szépség észrevételének képességét, az érzelmi reagálást és a szépség megvalósítását, az empátia képességét. A gyakorlati művészi tevékenység pedig magába foglalja a különféle művészi anyagok és technikák megismerését, és az alkotói munkát emlékezetből, a természetből és képzeletből.

Az ukrán oktatási program célja, a tanulók személyiségének, az esztétikai kompetenciák fejlesztése, világra való rálátásuknak fejlesztése, hogy esztétikailag értékelje a körül vevő tárgyakat, a természetet. Cél, hogy a tanulók képessé váljanak a kreatív önkifejezésre a művészetek által, illetve, hogy kialakuljon az általános művészi kompetencia.

A művészeti nevelés feladatai, hogy a tanulók kezdeti ismereteket szerezzenek a művészetekkel kapcsolatban, bővítse a művészi, esztétikai tapasztalataikat, hogy alapvető művészi készségeket és képességeket sajátítsanak el. További feladata, hogy a valóság hű ábrázolására tanítsa a gyerekeket, hogy vegyék észre és értékeljék a műalkotásokat.

A program felépítése a személyiségorientált tanulás elvein alapul, és az oktatási anyag tanulmányozásának koncentrikus elvére épül, amely lehetővé teszi az egyes témák és a tartalmi vonal koncepcióinak újratanulását a következő tanulmányi években, bővülő tartalommal és bemutatásának elmélyítésével.

A program anyaga fő témakörökre van bontva, mely tájékoztató jellegű az órák számát és témáit tekintve. A pedagógus kiválaszthatja az elméleti és gyakorlati órák sorrendjét, számát, önállóan választhat tematikus feladatokat, művészi technikákat és anyagokat a javasolt programból. A szabadidő felhasználható a tanár belátása szerint, ideértve az elméleti anyagok összefoglalását, kiállításokon való részvételt, szabadtéri órák vezetését stb.

A program tematikus felépítése

Osztály	Témakörök	Témák	Az órák száma	Plusz órák
1.osztály	A képzőművészet nyelvtana	1. Egyszerű formák reprodukálása vonallal, folttal 2. Az egyszerű formák összeállításának elemi eszközei 3. Alapformák és részeinek képei a grafikában és a festészetben 4. A forma integritása a szobrászatban és az építészetben 5. Formák stilizálása és díszítése a dekoratív- és iparművészetben		3
2.osztály	A képzőművészet nyelve	1. A grafika és a festészet nyelve 2. A szobrászat, az építészet és a kézművesség nyelve 3. Kompozíciós technikák a grafikában és a festészetben 4. Kompozíciós technikák a szobrászatban és a dekoratív művészetekben		3
3.osztály	A művészek műhelyeiben	1. A grafikus és festő műhelyében 2. Szobrászok, építészek és népművészek műhelyeiben 3. Látogató művészek: tájfestő, portréfestő, csendélet művész 4. Kedvenc történetek a művészetben. Művész és színház		3

4.osztály	Művészi kép a művészetben	1. Művészi kép a grafikában, a festészetben és a szobrászatban 2. Művészi kép a dekoratív- és iparművészetben, a tervezésben és az építészetben 3. Természet, állatok, emberek képei a művészetben 4. A szülőföld képe a művészetben		3
-----------	----------------------------------	---	--	---

Az 1. osztályban a képzőművészet órákon a fő figyelmet arra kell fordítani, hogy a tanulók elsajátítsák az alapokat, a síkbeli elrendezéseket és a színtudományt. Ebben az esetben néhány bevezető órára van szükség, majd kibővítik és elmélyítik a hallgatók kompetenciáját az alak, a szín és az összetétel tekintetében. Az oktatási feladatok célja a művészi anyagokkal való megismerkedés.

A 2. osztályban a vizuális művészetek különböző típusainak és a művészi kifejezés eszközeinek megismerésére fektetnek hangsúlyt. A vizuális ismeretek, készségek és képességek tekintetében a 2. osztályban a tanterv egészét átfogó oktatási feladatok alapja az "alak" és a "szín". Ezenkívül a program biztosítja a kompozíciós technikák elsajátítását a képzőművészet terén.

Az 1-2. osztályban a tanulók a festészet, szobrászat, díszítőművészet és építészet alkotásaival ismerkednek meg.

A 3. osztályban a korábban szerzett ismereteket mélyítik és bővítik tovább. Megismerkednek a tanulók a képzőművészet műfajaival, különböző fogalmakkal, mint például a tájkép, portré, csendélet. Ezen kívül a grafikai, festészeti, szobrászati anyagokkal és technikákkal ismerkednek meg a gyerekek.

A 4. osztályban a művészi kép fogalmával ismerkednek, a művészi képalkotásról tanulnak. Nagy figyelmet fordítanak a fantázia és a realitás különbségére. A 3. osztályban tanult fogalmakat bővítik, a képzőművészeti műfajokról szóló információkat szintén kibővítik. Figyelnek az ukrán művészeti hagyományok megismerésére. A 4. osztályos program biztosítja az 1-3. osztályban tanultak általánosítását, a hallgatók tudásrendszerének kialakítását a vizuális műveltség alapjairól.

A művészeti órákon különös figyelmet kell fordítani a gyermekek mentális és fizikai egészségére. A tanárnak érzelmileg felemelő légkört kell teremtenie az osztályteremben. A tanulók egészségének megőrzése érdekében az osztályteremben be kell tartani az

egészségügyi és higiéniai szabályokat, a biztonsági előírásokat a különböző művészeti anyagokkal és eszközökkel végzett munka során, fejleszteni kell az ujjak és a kéz izmainak mozgékonyságát.

III. AZ ELEMI MŰVÉSZETOKTATÁS SORÁN VÉGZETT KUTATÁS AZ ÓKORI GÖRÖG MŰVÉSZET MEGJELENÉSÉRE ÉS JELLEGZETESSÉGEINEK BEVONÁSÁRA VONATKOZÓAN

3.1 A kutatás célja, hipotézise, módszere

A pedagógiai kutatásom kvantitatív és kvalitatív módszerrel végeztem. Szakdolgozatom kutatásában a görög művészet elemi művészetoktatásban való megjelenésére vonatkozóan primer adatfelvételi eljárást alkalmaztam, ezen belül a kérdőíves formáját választottam. A görög művészet művészetoktatásba történő bevonhatóságát pedig óratervek készítésével vizsgáltam.

A kutatásom fő célja a hipotézisekre történő válaszok keresése volt. A kutatással arról szerettem volna képet kapni, hogy a mai elemi művészetoktatásban megjelenik-e az ókori görög művészet, és hogy hogyan is vonhatóak be az ókori görög művészet sajátosságai, jellegzetességei a művészetórákba.

A kutatás hipotézise

Feltételezem, hogy a művészet tanórákba bevonható az ókori görög művészet, kultúra, de nem jelenik meg, nem vonják be az alsó osztályosok művészetoktatásába a görögök művészetét, alkotásait.

3.2 Az ókori görög művészet művészetórákba való bevonásának felmérése

Az óratervek elkészítésénél figyelembe vettem az osztály tantervét, a tankönyvet, a témaköröket és témákat. Kiválasztottam egy témakört, egy témát majd megpróbáltam elkészíteni az óravázlatot úgy, hogy bevonhassam az ókori görög kultúrát, művészetet.

Osztály	Téma	Tevékenység
2.osztály	<i>“Az élet ritmusai a művészetben”</i>	Könyvjelző készítés ritmikus mintákkal
3.osztály	<i>“Egy kiállítás képei”</i>	Váza készítés só-liszt gyurmából/szintetikus gyurmából
4.osztály (1 elméleti - 1 gyakorlati)	<i>“Álomváros - építészet”</i>	Álmaid épületének ábrázolása (színes és grafitceruzákkal)

A 4. osztály számára az Építészet témát választottam. 2 tanóra folyamán mutattam be az anyagot. Az első órán megismerkedünk az építészet fogalmával, alapjaival, más kultúrák építészetével. Ide említésképpen könnyen bevonható volt az ókori görögök építésze, a görög templomok, azok jellegzetességei. Felhívhattam a figyelmet arra, hogy a görögök a szépre és jóra, a szimmetrikus, arányos ábrázolásra törekedtek. Ezt a szimmetrikus ábrázolást bemutathattam a görög templomok építészetével.

Ezen kívül az ókori görög művészet ismerete aktiválja a gyermek figyelmét, gondolatait, érzelmi és esztétikai reakcióképességét.

A második órán megismételjük az építészetről tanultakat, majd gyakorlati rész következik. Mindenki saját maga elképzelése szerint, álmai házát rajzolhatja le. Arra törekedtem, hogy a gyerekek szépérzékét fejlesszem, s erre jó példa a görög művészet, amivel könnyen fejleszthető.

A 3. osztályban Egy kiállítás képei témát választottam, ahol azon kívül, hogy megismerkedtünk a múzeum és tárlatvezető fogalmával, a kiállítás lényegével a tanulók megismerkedtek a görög műalkotásokkal, építészeti alkotásokkal, szobrokkal, görög festett vázákkal. Gyakorlati feladatként pedig a görög vázák ismerete által saját vázákat készítünk, aminek díszítésében ezeket a görög vázákat vesszük alapul.

A 2. osztályban a ritmus témát választottam. Az órát egy kis versrészlettel kezdtem, amivel a tenger hullámaira utaltam. Mivel a témánk a ritmus, így a tenger hullámaival próbáltam megismertetni a ritmus fogalmát. De az órához szintén bevonható volt a görögök művésze, a görög templomokkal, az építészből vett oszloprendekkel bemutathattam a ritmust, mivel az oszlopsorokat ritmikusan emelték fel már az ókorban is.

Kutatásom során ez a feltételezésem bizonyítást nyert, hiszen kiderült, hogy az ókori görög művészet könnyen bevonható egy-egy képzőművészeti órába, illetve az is, hogy hatással van a görög művészet a kisiskolások művészetoktatására, mivel a gyerekek szépérzéke a görög művészettel könnyen fejleszthető.

1. ÓRAVÁZLAT

2. osztály

Téma: Az élet ritmusai a művészetben

Az óra célja:

Oktatási cél: a tanulók megismertetése a ritmus alapfogalmával; megtanulni, hogyan lehet grafikus úton közvetíteni a mozgást a természetben;

Fejlesztési cél: a képzőművészeti alkotások élvezetének és elemzési képességének fejlesztése; esztétikai érzelmek kialakítása;

Nevelési cél: a képzőművészeti alkotások iránti érdeklődés felkeltése, más kultúrák iránti érdeklődésre, szeretetre való nevelés, a szép meglátására való nevelés

Az óra típusa: új ismeretet közlő.

Eszközök: tankönyv, színes ceruzák, színes papír, karton, olló, ragasztó, ecset

Az óra menete:

I. Szervezés, előkészülés

A tanulók üdvözlése.

Ellenőrzés, hogy mindenki előkészült-e az órához.

II. Motiváció

Aranyosi Ervin: Lopott szabadság című verséből egy részlet.

Kedvem lenne egy órácskára elkötni ezt a csónakot,
evezni messze-messze innen, mint ahol éppen most vagyok!
Hullámok hátán ringatóznék, beszívva tenger illatát,
evezőm lassú ütemére dúdolnám az idők dalát.

III. Az óra témájának közlése

Tehát a mai órán a tenger felé tartunk. Az óránk témája a ritmus.

IV. Az új tananyag közlése

A természetet megfigyelve érezzük annak ritmusát: az évszakok változását, hogyan követik egymást a nappalok és az éjszakák. A ritmus a művészetet is áthatja.

De mi a ritmus?

A művészetek ösvényén eljutottunk a tengerpartra. A partot ritmikusan csapkodó hullámok egyszerűen elbűvölnek bennünket. A ritmus mindenütt jelen van, a természet sok jelensége ritmikus, például a nappalok és éjszakák vagy az évszakok váltakozása. Ritmikus szerkezete van az ágak, levelek, virágok, termések természetes formáinak.

A ritmus – az egyforma vagy hasonló részek ismétlődése a művészeti alkotásban, jellemző minden művészeti ágra: a grafikára, festészetre, építészetre, szobrászatra, zenére, táncra, költészetre.

Most figyeljük meg, hogy hogyan alkalmazták a ritmust az ókori építészetben! Az ókori Görögországban a templomok építésénél alkalmazták, az oszlopsorokat ritmikusan emelték fel, ahogy az láthatjátok a képen. Ez a templom a Parthenon (*2. sz. melléklet*), ami Athénban található.

A ritmus, ahogy már említettem előfordul a természetben, mint például a tenger hullámai, amit szintén ábrázolnak a művészetben. Nézzük meg a Keleti tenger hullámai című festményt (*10. sz. melléklet*). Nézd meg, hogyan festették meg a művészek a tengert! Figyeld meg, hogyan alkalmazták a ritmust a hullámok mozgásának ábrázolására! Ahogy látjátok a festmények mellett ott van a minta, hogy hogyan is alkalmazzák a művészek a ritmust a tenger hullámjainak ábrázolásánál. (*11. sz. melléklet*)

V. Gyakorlati feladat

1. Az lesz a feladat, hogy mindenki rajzoljon hullámokra emlékeztető ritmikus vonalakat! Színes ceruzákat alkalmazunk, először olyan ritmikus vonalakat, amelyek kis hullámokra hasonlítanak, majd nagyobb és nagyobb hullámokat rajzolunk, végül nagyon nagyot. A kis hullámokat élénk színekkel, az egyre nagyobb és dühösebb hullámokat pedig egyre sötétebb színekkel ábrázoljuk.

2. Készítsünk színes, díszített könyvjelzőt. A tankönyvben is láthatunk mintát. Hoztam én is nektek néhányat. (*12. sz. melléklet*) A lényeg, hogy ritmusos díszítés legyen rajta, úgynevezett sormintát alkalmazzunk.

A sorminta olyan minta, amelyben a dekoratív elemek ritmikus ismétlődése figyelhető meg.

VI. Összegzés

- Mi a ritmus?
- Mely művészeti ágakra jellemző a ritmus?
- Említs meg egy ókori építményt, ahol alkalmazták a ritmust!

VII. Házi feladat

Figyeld meg a környezetedben előforduló ritmus jelenségeket! Amelyekre alkalmas van fotózni le, vagy rajzolni le! (pl. épületek, növények, otthoni környezetben tárgyak)

2. ÓRAVÁZLAT

3. osztály

Téma: Egy kiállítás képei

Az óra célja:

Oktatási cél: a tanulók megismertetése a múzeum, a tárlatvezető fogalmával; megismertetni híres kiállítási tárgyakat, képeket, szobrokat.

Fejlesztési cél: a képzőművészeti alkotások élvezetének és elemzési képességének fejlesztése; esztétikai érzelmek kialakítása;

Nevelési cél: a képzőművészeti alkotások iránti érdeklődés felkeltése, más kultúrák iránti érdeklődésre, szeretetre való nevelés, a szép meglátására való nevelés

Az óra típusa: új ismeretet közlő.

Eszközök: tankönyv, só-liszt gyurma/szintetikus gyurma, papírguriga, hurkapálcika, víz.

Az óra menete:

I. Szervezés, előkészítés

A tanulók üdvözlése.

Ellenőrzés, hogy mindenki előkészült-e az órához.

II. Az óra témájának közlése

Voltatok-e már művészi kiállításon vagy múzeumban? Ezeken a kiállításokon híres művészek képeit, szobrokat, kiállítási tárgyakat láthatunk. Ma mi is művészek leszünk, és a saját kiállításunkra fogunk vázákat készíteni.

III. Az új tananyag közlése

A művészi kiállításokon, múzeumokban láthattok képeket felfüggesztve a falra, szobrokat tartóoszlopokon, érdekes kiállítási tárgyakat üveg alatt vitrinekben (13. sz. melléklet). Ezeken a helyeken tárlatvezető beszél ezekről az alkotásokról a látogatóknak.

A múzeum olyan intézmény, ahol a természet és a kultúra emlékeit őrzik, a művészeti múzeumokban a művészeti alkotásokat.

A tárlatvezető az a személy, aki a kiállítás anyagát bemutatja a látogatóknak.

Sajnos nem mindenki juthat el ilyen kiállításokra. De segítségünkre van a modern technológia. Így ma én leszek a ti tárlatvezetőtök és idevarázsolok nektek egy kis kiállítást, méghozzá ókori görög művészeti alkotásokat hozok nektek.

1. Parthenon (2. sz. melléklet)

Ez egy ókori görög templom, Görögország leghíresebb temploma, márványból készült oszlopsoros templom. (melléklet)

2. Diszkoszvető (6. sz. melléklet)

Ókori görög szobor, amiről csak másolatok maradtak fenn. Az eredeti szobor bronzból készült, egy fiú ruhátlanul egy diszkoszt fog a kezében, amit készül eldobni. (melléklet)

3. Görög váza (7, 9. sz. melléklet)

Ezeket az ókori görögök mindennapi használatra készítették, ezekben az edényekben tárolták a fűszereket, vagy élelmet. Ezeket a vázakat agyagból készítették, díszítésként pedig sormintákat festettek rá, általában geometrikus alakzatokkal díszítették.

IV. Gyakorlati feladat

Ma elkészítjük gyurmából a saját vázánkat. Formában nem is, de díszítésben hasonló lesz az előbb említett görög vázákhöz.

Amire szükségünk lesz: só-liszt gyurma (vagy szintetikus gyurma), nyújtó fa (gyurma kinyújtásához), papírguriga(váznak), hurkapálcika (a díszítéshez)

Gyurma recept (3vázához elegendő)

20 dkg liszt

20 dkg apró szemű só

125 ml víz

1,5-2 evőkanál étolaj

Az elkészült gyurmát kinyújtjuk, a hurkapálcikával pedig kidíszítjük, alapul vesszük az ókori görögök vázáinak díszítését. A pálcikával a friss gyurmába mintákat karcolunk, vagy geometrikus alakzatokat vagy ismétlődő mintákat (virág, hullámok). (14. sz. melléklet) Miután elkészültünk a díszítéssel a papírguriga segítségével vázát formázunk a gyurmából (15. sz. melléklet).

Száradás után az elkészült vázánkat kiállítsuk az osztályteremben.

V. Összegzés

- Mit nevezünk múzeumnak?
- Melyik nép művészeti alkotásait ismertük meg?
- Milyen mintákkal díszítettük a vázáinkat?

3.1 ÓRAVÁZLAT

4. osztály

Téma: Álomváros - az építészet

Az óra célja:

Oktatási cél: megismerkedni az építészet fogalmával, megismerni más kultúrákat, országokat (Görögország, görög kultúra);

Fejlesztési cél: fejleszteni a tanulók megfigyelőképességét, az alkotó képzelet, a fantázia fejlesztése, szókincs bővítése;

Nevelési cél: más kultúrák iránti érdeklődésre, szeretetre való nevelés, a szép meglátására való nevelés

Az óra típusa: új ismeretet közlő.

Eszközök: tankönyv, szemléltető képek

Az óra menete:

I. Szervezés, előkészítés

A tanulók üdvözlése.

Ellenőrzés, hogy mindenki előkészült-e az órához.

II. Motiváció

Most pedig elmesélek nektek egy rövid mesét, amit már lehet páran hallottatok. Legyetek figyelmesek!

A mese címe: A három kismalac és a farkas

-A mese után megbeszéljük, hogy mit építettek a malackák, milyen anyagokból.

III. Az óra témájának és céljának közlése:

Az óránk témája az Álomváros - álomország. A mai órán az építészetről fogunk beszélgetni.

IV. Az új tananyag közlése:

Az ókorban az emberek nem építettek maguknak házat. Hanem mikor rájöttek, hogy az időjárási viszonyok miatt ház nélkül megfagynának vagy éppen napszúrást kapnának, akkor kénytelenek voltak saját házat építeni. Ezeket tekinthetjük az első építészeti építményeknek.

De mi is az az építészet?

Az építészet – létesítmények, épületek, utcák, sugárutak, terek, parkok létrehozásának művészete.

Ha most mindenki elképzei az otthonát, akkor látjuk, hogy minden háznak van alapja, amire épül maga a ház, a falak erre kerülnek fel, ahol ablakok ajtók is vannak, és végül a tető, s így felépül a ház.

De azért, hogy az épület valódi építészeti épületté váljon, fontos, hogy kiváltja az emberek érzéseit, ne legyen közömbös számukra.

A lakó- és közösségi épületek érzelmileg hatnak az emberre formai harmóniájukkal, díszítésük szépségével. Az építészeti alkotások létrehozásakor fontos figyelembe venni a méreteket és az arányokat, a ritmust és a faktúrát. A szépségére való tekintettel az építészetet „megfagyott zenének” is nevezik.

Az épületek felhúzásához fát, követ, téglát, betont, fémeket és üveget használnak fel. Az építészek döntenek el, hogyan lehet ezeket úgy ötvözni az építményben, hogy az szép, kényelmes, egyúttal erős legyen. Az ilyen épületeket, házakat a tehetséges emberek, az építészek építik.

Szerintetek miért építenek házat az emberek?

Mert a házak megvédik az embert a káros természeti viszonyoktól, azért, hogy kényelmesen és biztonságba érezzék magukat. Érdekes formák, méretek, színek, jó és tartós anyagok, amelyekből épülnek a házak, s ezek mind érzéseket váltanak ki az emberekből.

Az ókorban az építészet alapvető követelményei: a tartósság, hasznosság, szépség. Az építkezés során figyelembe vették, hogy a szerkezetnek mindenekelőtt meg kell felelnie a rendeltetésének, stabilnak, tartósnak és jó megjelenésűnek kell lennie.

Most repüljünk egyet az időben, menjünk vissza az ókorba, pontosabban Görögországba. Itt is az emberek a szépségre törekedtek, esztétikailag megfelelőnek építették a házaikat, építményeiket.

Az ottani építészet főbb művészi feladatait a vallás szabta meg. A görögök templomaik építéséről voltak hírek, nem a házaikról. A templom az istenszobor őrzésére, védelmére szolgált, nem az emberek befogadására. A templomok eredetileg egytermes épületek voltak, melyeket külső oszlopsor övezte. A leggyakoribb templomtípus az oszlopsorral körülvett.

Az egyik leghíresebb görög templom az athéni Parthenon templom (2. sz. melléklet). De vannak még különböző templomok: pl. Zeusz-templom (3. sz. melléklet), Poszeidón-templom (4. sz. melléklet). (folyamatos szemléltetés képekkel)

V. Összegzés

- Mi az építészet?
- Milyen anyagokat használnak az építéshez?
- Kik építik a házakat?
- Milyen 3 alapvető követelménye volt az ókorban az építészetnek?
- Melyik ország, nép építészetéről beszéltünk még?

-Minek az építéséről váltak híressé?

3.2 ÓRAVÁZLAT

4. osztály

Téma: Álomváros - az építészet

Az óra célja:

Oktatási cél: megismételni az építészet fogalmát, más kultúráról, országról tanultakat (Görögország, görög kultúra);

Fejlesztési cél: fejleszteni a tanulók megfigyelőképességét, az alkotó képzelet, a fantázia fejlesztése, szókincs bővítése;

Nevelési cél: más kultúrák iránti érdeklődésre, szeretetre való nevelés, a szép meglátására való nevelés

Az óra típusa: ismétlő, gyakorlati.

Eszközök: tankönyv, lap, színes és grafitceruza, szemléltető képek

Az óra menete:

I. Szervezés, előkészítés

A tanulók üdvözlése.

Készítsétek elő a tankönyveket és színes ceruzákat.

II. Az előző órán tanultak felelevenítése

Az elmúlt órán az építészetről tanultunk.

-Ki tudná elmondani, hogy mi is azaz építészet?

-Kik építik a házakat?

-Melyik kor építészetéről beszéltünk?

-Milyen 3 alapvető követelménye volt az ókorban az építészetnek?

-Melyik ország, nép építészetéről beszéltünk még a múlt órán?

-Minek az építéséről váltak híressé?

III. Munka a tankönyvvel

-Nyissátok ki a tankönyvet az 54. oldalon.

-Mit mond a könyvünk az építészetéről? Olvassuk el, hogy hogyan magyarázza mi is az építészeti, milyen anyagokat használnak az építészek.

-Az építészet – létesítmények, épületek, utcák, sugárutak, terek, parkok létrehozásának művészete.

-Az épületek felhúzásához fát, követ, téglát, betont, fémeket és üveget használnak fel. Az építésszek döntenek el, hogyan lehet ezeket úgy ötvözni az építményben, hogy az szép, kényelmes, egyúttal erős legyen. Az ilyen épületeket, házakat a tehetséges emberek, az építésszek építik.

-Érdekesség

Ferdinand Cheval francia postás 33 éven át gyűjtötte a szokatlan alakú köveket, amelyekből saját kezével építette fel az általa elgondolt kastélyt. Amikor befejezte az építést, a világ rendkívüli szépségű épülettel szembesült, amelyben a szokványos építőanyagoknak minősülő kő Cheval kezében mesés dekorációvá vált. Ma ez a kastély Franciaország kulturális öröksége. (16. sz. melléklet)

IV. A gyerekek munkája, gyakorlati munka

Készítsd el álmaid épületének ábrázolását (színes és grafitceruzák alkalmazása).

A ház alakjának és arányainak megfelelően válaszd meg a megfelelő formátumot (függőleges vagy vízszintes)! Rajzold le az épületet, díszítsd érdekes dekorációval! Hoztam nektek néhány mintát! (17. sz. melléklet)

Kollektív munka:

Miután mindenki megrajzolta álmai épületét egyesítjük őket egy nagy papírlapon, egymás mellé, alá ragasztjuk, amit kiállítunk az osztályban Álmaink városa című kompozícióként.

V. Összegzés

-Miről beszéltünk a mai órán?

-Mond el az építészet fogalmát!

-Mit készítettünk ma?

VI. Házi feladat

Érdeklődj, hogy milyen eredeti építészeti létesítmények találhatók a lakóhelyeden!

3.3 Az ókori görög művészet megjelenésének vizsgálata az elemi művészetoktatásban

Szakdolgozatomban azt kutattam, hogy a mai művészetoktatásban megjelenik-e, az alsó osztályokba a pedagógusok bevonják, említik-e az ókori görög művészetet, műalkotásokat. Feltételezésem az volt, hogy nem nagyon jelenik meg az elemi művészetoktatás során. Ezt a feltételezést pedig primer adatfelvételi eljárással, kérdőív segítségével próbáltam bizonyítani.

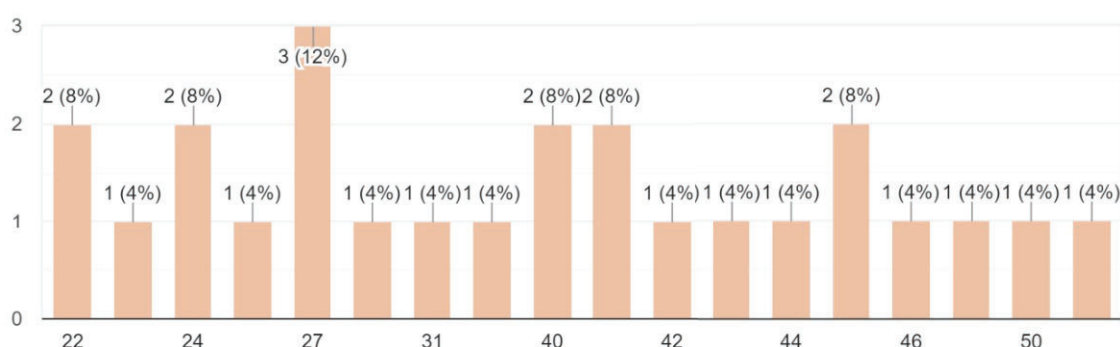
A kérdőív 18 kérdésből áll, melyben van többféle választási lehetőségű kérdés és saját válaszadós kérdés is, melyben saját véleményüket formálhatják meg a válaszadók. A kérdőívem összesen 25 tanító töltötte ki.

A kérdőívet kitöltők 92%-a nő, míg 8 %-a férfi, vagyis 23 nő és 2 férfi pedagógus töltötte ki.

A második kérdésben szerettem volna megtudni, hogy a válaszadók mely korosztályba tartoznak leginkább.

Életkora?

25 válasz

2.Életkora?

A grafikonból jól látható, hogy a válaszadók fele-fele arányban a fiatalabb korosztályba és a középkorosztályba tartoznak, és egy válaszadó az idősebb korosztályba tartozik.

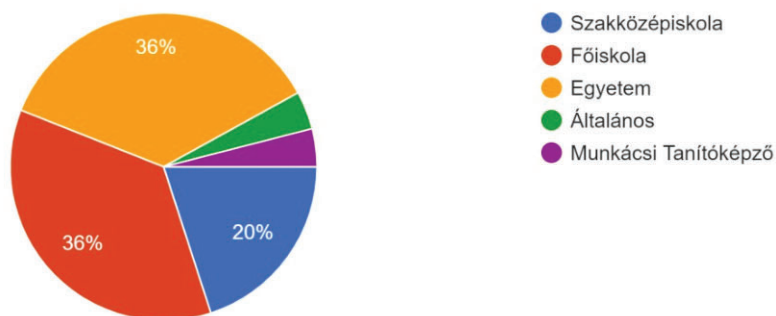
A kitöltők 100%-a magyar anyanyelvű, melyet a harmadik kérdésből tudtam meg.

A negyedik kérdésből kiderül, hogy a válaszadók 80%-a kárpátjai, a maradék 20% pedig külföldön élő.

Az ötödik kérdésből megtudtam, hogy a pedagógusok többségének egyetemi és főiskolai végzettsége van, 20%-a pedig szakközépiskolai végzettséggel rendelkezik.

Mi az ön legmagasabb végzettsége?

25 válasz

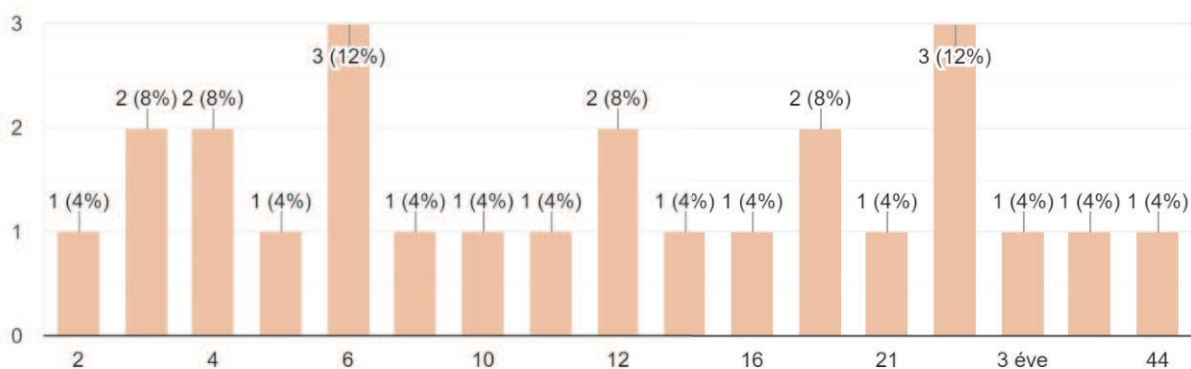
5.Mi az ön legmagasabb végzettsége?

A hatodik kérdés, hogy hány éve dolgoznak a tanítói pályán.

Megfigyelhetjük, hogy 44 éves munkatapasztalattal egy pedagógus rendelkezik, és fele-fele arányban vannak pályakezdő pedagógusok és 10 évnél több munkatapasztalattal rendelkezők.

Hány éve dolgozik a pályán? (tanító)

25 válasz

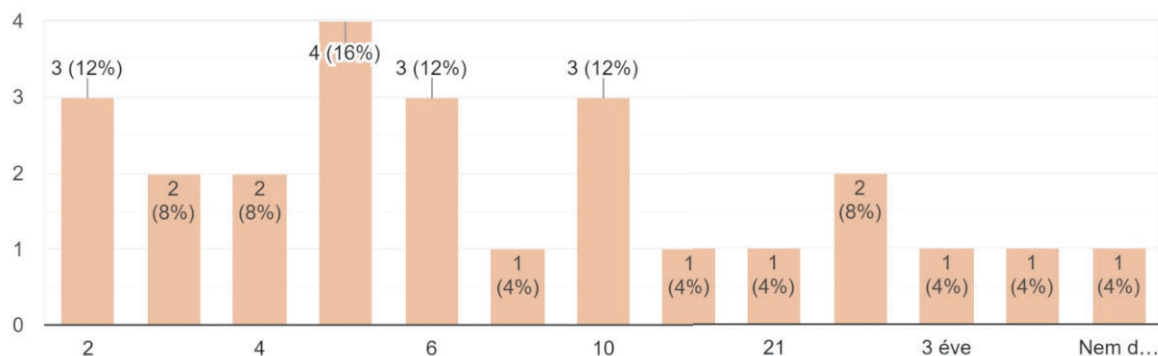
6.Hány éve dolgozik a pályán? (tanító)

A kérdőív hetedik kérdéséből kiderül, hogy mely iskolákból válaszoltak: legtöbben a Tiszabökenyi Általános Iskolából (Tiszabökenyi Gimnázium), de kitöltötték a Forgolányi Általános Iskolából, a Fertőszalmási Általános Iskolából, a Tiszapéterfalvai-, a Jánosi-, Derceni-, Csongori Középiskolából, az Ungvári Magyar Tannyelvű Elemi Iskola és Gimnáziumból, a Beregszászi Kossuth Lajos Líceumból és néhány magyarországi iskolából.

A nyolcadik kérdésből pedig megtudjuk, hogy az említett iskolákban hány éve dolgoznak, láthatjuk, hogy egy pedagógus már 44 éve dolgozik az említett intézményben, és a kitöltő pedagógusok többsége pályakezdésük óta dolgoznak az általuk említett iskolákban.

Hány éve dolgozik ebben az intézményben?

25 válasz

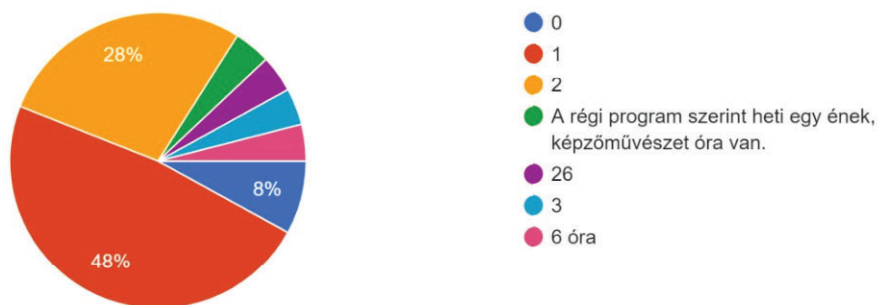
8.Hány éve dolgozik ebben az intézményben?

A kilencedik kérdés, hogy hányadik osztályban tanít. Itt kiderül, hogy a válaszadók közül a legtöbben 4. osztályban tanítanak.

A tizedik kérdésből megtudtam, hogy a pedagógusok 48%-a heti egy órában tart művészetórákat, a maradék 52% pedig eloszlik: 9 pedagógus heti 2 órában, 1 pedagógus 3 órában, 1 tanító 6 órában, 2 pedig egyet sem tart. Ezekből egy pedagógus elmondása szerint nem integráltan, hanem a régi tanterv szerint heti egy képzőművészet órát és egy ének-zene órát tart.

Heti hány órában tart Művészet órákat?

25 válasz

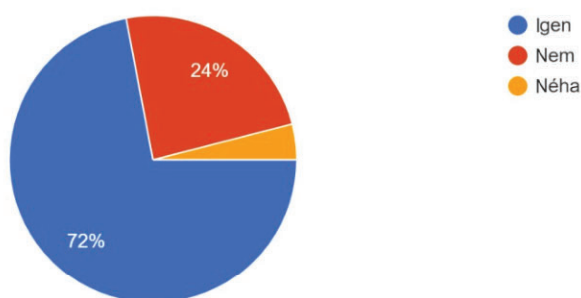

10.Heti hány órában tart Művészet órákat?

A tizenegyedik kérdés: A tanterv és a tankönyv alapján választja ki a művészet, rajz órák témáját?

Láthatjuk, hogy a pedagógusok 72%-a igen, 24% pedig nem tanterv és tankönyv alapján választ témát. Egy pedagógus válasza pedig, hogy csak néha választ a tankönyv alapján témát.

A tanterv és a tankönyv alapján választja ki a művészet, rajz órák témáját?
25 válasz

11. A tanterv és a tankönyv alapján választja ki a művészet, rajz órák témáját?

A tizenkettedik kérdésből pedig kiderül, hogy akik nemmel válaszoltak, azok hogyan és mi alapján választanak témát. A következő válaszokat kaptam:

- A gyerekek érdeklődése és aktualizáció alapján
- Tanterv és saját ötleteim alapján
- Saját és internetes ötletek alapján a témának megfelelően
- Internet segítségével
- Saját ötletek alapján

A tizenharmadik kérdésből megtudtam, hogy más országok művészetéről tanulnak-e a művészetórákon, s így kiderült, hogy a legtöbben (76%) más kultúrákat, művészeteket is bevonnak az órákba. A következő kérdésben pedig kiderül, hogy mely kultúrákkal ismertetik a tanulókat:

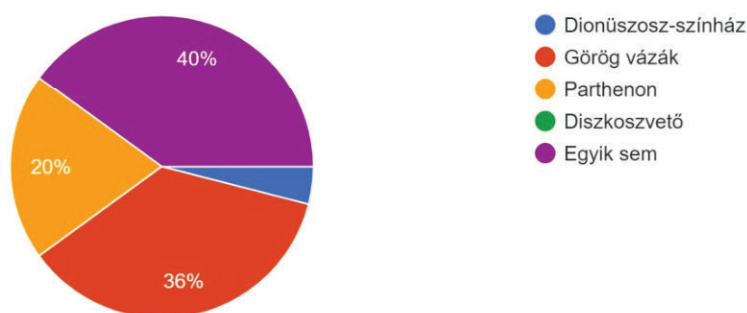
- A környező országokéval
- Szomszéd országokéval, híresebb történelmi országok kultúrájával
- Keleti, szláv
- Magyar, ukrán, olasz, görög
- Témától függ

- Magyarország, Oroszország
- Ukrán, orosz
- Változó, általában kapcsolódik az óra témájához: görög, római, arab
- Ókori egyiptomi, indián, maja, görög

A tizenötödik kérdés: Melyiket említette már, vagy melyikről tanultak művészet órákon?

A válaszokból kiderül, hogy 40% a felsoroltak közül egyiket sem említették a művészetórákon, 20% a Parthenon-t, 36% pedig a görög vázákat. Összességében ebből kiderül, hogy a válaszadók több mint fele már megemlítette művészet órán, valamely görög műalkotást.

Melyiket említette már, vagy melyikről tanultak művészet órákon?
25 válasz

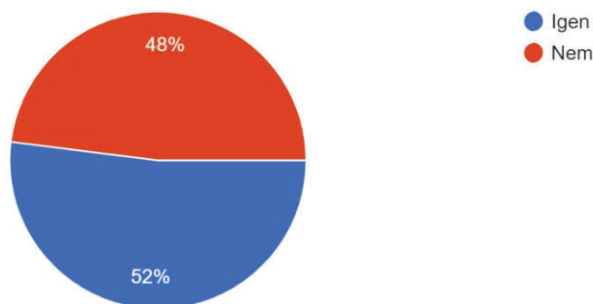
15. Melyiket említette már, vagy melyikről tanultak művészet órákon?

A tizenhatodik kérdés: A görögök művészetét valaha bevonta a művészetórákba?

A válaszadók kicsivel több mint a fele (52%-13 pedagógus) erre a kérdésre igennel, a maradék (48%-12 pedagógus) pedig nemmel válaszolt. Már az előző, és ebből a kérdésből is jól látszik, hogy ha nem sokkal is de a feltételezésem nem bizonyosodott be, mivel a kitöltő pedagógusok több mint a fele bevonja és említi a művészet órákon az ókori görögök emlékeik.

A görögök művészetét valaha bevonta-e a művészet órákba?

25 válasz

16.A görögök művészetét valaha bevonta a művészetórákba?

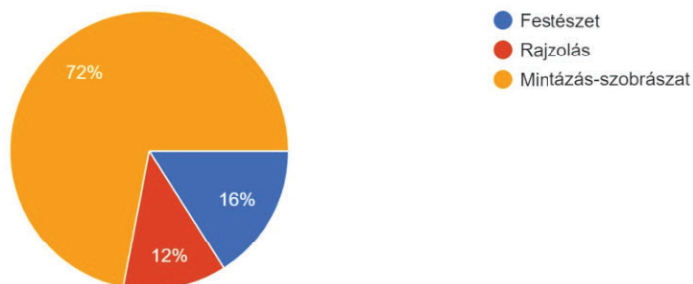
A következő, 17. kérdésből pedig kiderült, hogy akik igennel válaszoltak, ők mégis hogyan jelenítik meg az órák során a görög művészetet. A következő válaszok érkeztek:

- Díszítő elemeiket
- Görög váza, zászló ábrázolásakor
- A görög szobrászat kapcsán került szóba
- Színes képek bemutatása által
- Vázákat festettünk, gyurmáztunk, ókori épületeket rajzoltunk
- A templomok oszlopait rajzoltuk

Az utolsó kérdéssel pedig azt szerettem volna megtudni, hogy a pedagógusok szerint melyik fejlesztési területbe vonható be leginkább az ókori görög művészet, görög művészeti alkotások.

Mit gondol, melyik fejlesztési területbe vonható be leginkább az ókori görög kultúra, görög művészeti alkotások?

25 válasz

18. Mit gondol, melyik fejlesztési területbe vonható be leginkább az ókori görög kultúra, görög művészeti alkotások?

Ebből kiderül, hogy a pedagógusok szerint leginkább a mintázás-szobrászatba vonható be a görög művészet.

A kérdőívem sajnos kevés pedagógus töltötte ki, de ha kevés százalékban is, mégis kiderült, hogy az állításom - miszerint nem vonják be, nem tanulnak az ókori görögök művészetéről - nem bizonyosodott be.

A kérdőívem elemzése során rájöttem, hogy a feltételezésem nem nyert bizonyítást, hiszen kiderült, hogy az elemi művészetoktatás során a pedagógusok kicsivel több része, a kitöltők 52%-a bevonja, említi a görög művészetet, kultúrát, művészi alkotásokat. Megtudhattam, hogy azok, akik bevonják a görögök művészetét, ők leginkább a görög vázák és a szobrászat által ismertetik a tanulókat.

ÖSSZEFOGLALÁS

Szakedolgozatom megírása során új ismereteket sajátíthattam el, új tapasztalatokat szerezhettem az ókori görög történelemmel, görög művészettel, neveléssel kapcsolatban. Munkám során a görög művészetet, nevelést vizsgáltam, azon belül a görög művészet jellegzetességeinek bevonását a kisiskoláskori művészetoktatásba, és hatását a gyerekek művészi fejlődésére. Kutatást végeztem arról, hogy a mai elemi művészetoktatásba megjelenítik-e a pedagógusok a görögök kultúráját, művészetét.

Dolgozatomat 3 fő fejezetre tagoltam. Az első fejezetben bemutatom a görög művészetet és alkotásokat, majd szó esik a görög nevelésről, illetve arról, hogy a görögöknek milyen szerepe volt az európai kultúra fejlődésében. A második fejezetben bemutatom a művészeti oktatást az elemi iskolában az ország oktatási alaptantere alapján.

A harmadik fejezetben egy kutatást végeztem arról, hogy a mai kisiskoláskori művészetoktatásban milyen szerepe, hatása van az ókori görög kultúrának, művészetnek, arról, hogy hogyan vonhatjuk be a görög művészet jellegzetességeit a művészetoktatásba és azt vizsgáltam, hogy megjelenik-e és valóban bevonják-e a művészetórákba a pedagógusok a görögök művészetét.

Kutatásom során az első feltételezésem bizonyítást nyert, hiszen kiderült, hogy az ókori görög művészet könnyen bevonható egy-egy képzőművészeti órára, illetve az is, hogy hatással van a görög művészet a kisiskolások művészetoktatására, mivel a gyerekek szépérzéke a görög művészettel könnyen fejleszthető. Viszont a másik feltételezésem, mely szerint a mai elemi művészetoktatásba a pedagógusok nem jelenítik meg, nem említik a görög művészetet nem nyert bizonyítást, hiszen kiderült, hogy a művészetórák során többen igen is bevonják, említik a görög művészetet, művészi alkotásokat.

Nekünk, leendő pedagógusoknak feladatunk, hogy megismertessük és megszerettessük a gyermekekkel a művészeteket, a művészi alkotásokat, tárgyakat, felkeltsük a gyermekekben az alkotás vágyát. Az alkotóösztön minden gyermekben ott van, csak hagyni kell kibontakozni.

Kutatásom során tudásom gyarapodott, több szakirodalomból merítettem szakedolgozatom anyagát, általuk még többet tanulhattam, melyeket akár későbbi munkám során is hasznosíthatok.

РЕЗЮМЕ

Під час написання курсової роботи, я отримала нові знання, враження від давньогрецької історії, грецького мистецтва та освіти. Під час роботи я вивчила грецьке мистецтво та освіту, зокрема включення характеристик грецького мистецтва до шкільної художньої освіти та його вплив на мистецький розвиток дітей. Під час мого дослідження я познайомилася з давньогрецькою історією, суспільством, періодами грецького мистецтва та грецькими творами мистецтва. Я провів дослідження, чи представляють педагоги культуру та мистецтво греків у сучасній початковій художній освіті.

Я розділила свою роботу на три основні розділи. У першому розділі я представляю саме грецьких мистецтва, художників, їхні твори, квітковий вік грецького мистецтва та грецьку освіту і навчання. У другому розділі я представляю мистецьку освіту в початковій школі на основі навчальної програми базової освіти країни.

У третьому розділі я провів дослідження ролі та впливу давньогрецької культури та мистецтва в сучасній художній освіті початкової школи та про те, як ми можемо включити характеристики грецького мистецтва до мистецької освіти. Моє дослідження показує, як грецька культура, твори мистецтва з'являються на уроках образотворчого мистецтва, і що грецьке мистецтво відіграє важливу роль у почутті дітей щодо краси. Я перевіряв, чи включали викладачі грецького мистецтва та чи включали його насправді в уроки мистецтва.

У моєму дослідженні моя перша гіпотеза була доведена, оскільки виявилось, що давньогрецьке мистецтво легко можна включити до образотворчого мистецтва, і що грецьке мистецтво вплинуло на художню освіту дітей початкової школи, оскільки почуття прекрасного у дітей могло легко розвиватися з грецьким мистецтвом. З іншого боку, моє інше припущення, згідно з яким вчителі не демонструють і не згадують грецьке мистецтво в сучасній початковій мистецькій освіті, не доведено, оскільки виявилось, що під час уроків мистецтва більшість людей займаються грецьким мистецтвом та творами мистецтво.

Нам, майбутніх учителів доводиться, щоб з дітьми ознайомити і полюбити мистецтвом, художніми творами, об'єктами та прагненням до творчості у дітей. Творчий інстинкт має кожна дитина, просто треба дати йому розкритися.

Під час мого дослідження, мої знання зросли, я склала матеріал своєї роботи з декількох професійних літературних джерел, і могла дізнатися більше, що я можу використовувати навіть під час моєї подальшої роботи.

IRODALOMJEGYZÉK

Нова українська школа: poradnik dla wчителя/за заг. ред. Н. М. Бібік. — Київ : Літера ЛТД, 2018. — 160 с.

Міністерство освіти і науки України (Az Ukrán Oktatási Hivatal honlapja)

Letöltés helye: <https://mon.gov.ua/ua>

“Мистецтво” підручник інтегрованого курсу для 2 класу з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Гайдамака О. В., Колотило О. М.) — Київ: Генеза, 2019.

“Мистецтво” підручник інтегрованого курсу для 3 класу з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Гайдамака О. В., Колотило О. М.) — Київ: Генеза, 2020.

Образотворче мистецтво: підручник для 4 класу (авт. Калініченко О., Сергієнко В., Калініченко В.) — Київ: Освіта, 2015.

Bergendi Rita: *Művészettörténet a kezdetektől az ókor végéig*, p. 34-44 -

http://aktivitas-tiszk.hu/elearning/Bergendi_Rita/Okor.pdf

Dr. Finácz Ernő: *Az ókori nevelés története*, Budapest, p. 18-110

<https://core.ac.uk/download/pdf/79467395.pdf>

Falcione Sarolta, László János (2013): *Művészettörténet az őskortól a román korig*, Mozaik Kiadó - Szeged, p. 39-55

Gloviczki Zoltán – Zsinka László (2014): *Nevelés és iskola az antik és középkori Európában*, Budapest, p. 60-62 -

https://btk.ppke.hu/uploads/articles/4090/file/gloviczki_zsinka-nevelesiskola.pdf

Hekler Antal (1931): *Antik művészet*, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest VIII, Múzeum-korút 6, p. 42-132

Hoffmann Zsuzsanna (2009): *Antik nevelés*, Iskolakultúra, Gondolat Kiadó, Veszprém, p. 13-47 -

<http://mek.oszk.hu/08400/08431/08431.pdf>

Kovács Nemere: *A képzőművészet története*, p. 160-177 -

<http://mek.oszk.hu/14000/14064/14064.pdf>

Németh György, Hegyi W. György (2011): *Görög-római történelem*, Osiris Kiadó, Budapest, p. 45-321

Osztovits Szabolcs: *Kulturális Enciklopédia* -

<http://enciklopedia.fazekas.hu/tarsmuv/gorog.htm>

Pukánszky Béla, Németh András (1996): *Neveléstörténet*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, II. fejezet -

<https://mek.oszk.hu/01800/01893/html/02.htm#Heading10>

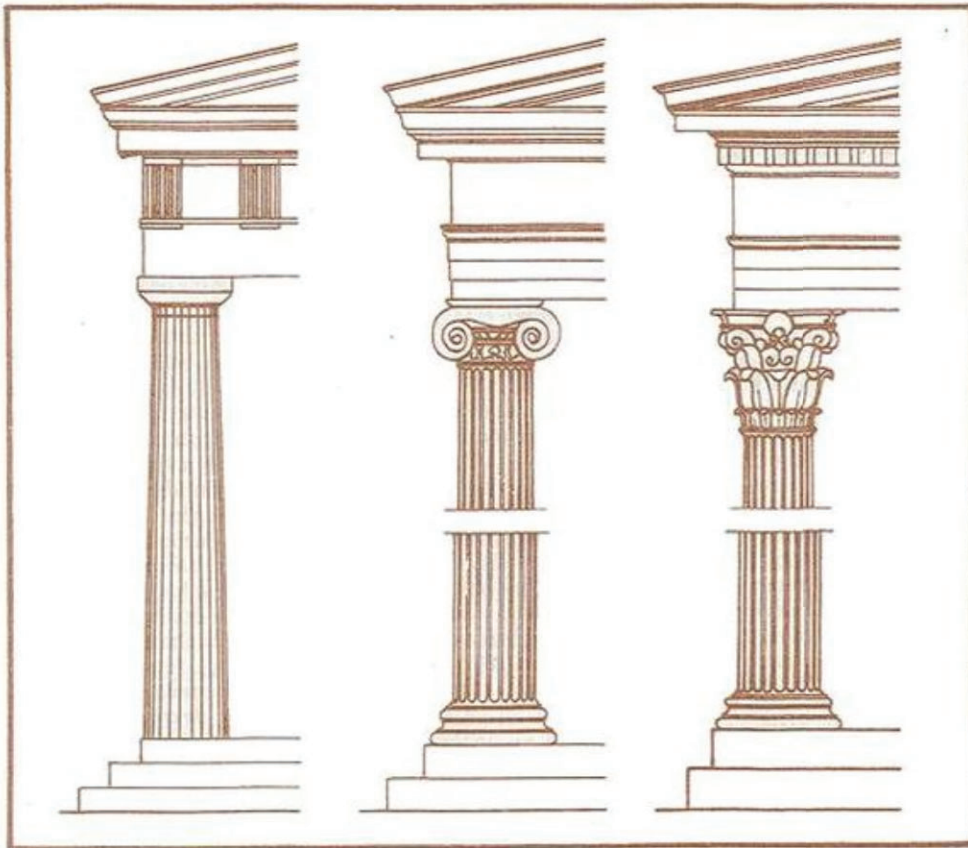
Rencsényi Noémi (2002-2008): *Művészettörténet a kezdetektől napjainkig* -

<http://www.sze.hu/muvtori/index.html>

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

Görög oszloprendek: dór, ión, korinthuszi.

2. sz. melléklet

A Parthenon, Athén leghíresebb temploma

3. sz. melléklet

Akragasz: Zeusz-templom

4. sz. melléklet

Poszeidón-templom

5. sz. melléklet

Athén: Dionüszosz-színház

6. sz. melléklet

Müron: Diszkoszvető

7. sz. melléklet

Geometrikus stílusú váza

8. sz. melléklet

Szatírpár című részlet

9. sz. melléklet

Dipylon-váza

ILLUSZTRÁCIÓK AZ ÓRAVÁZLATOKHOZ

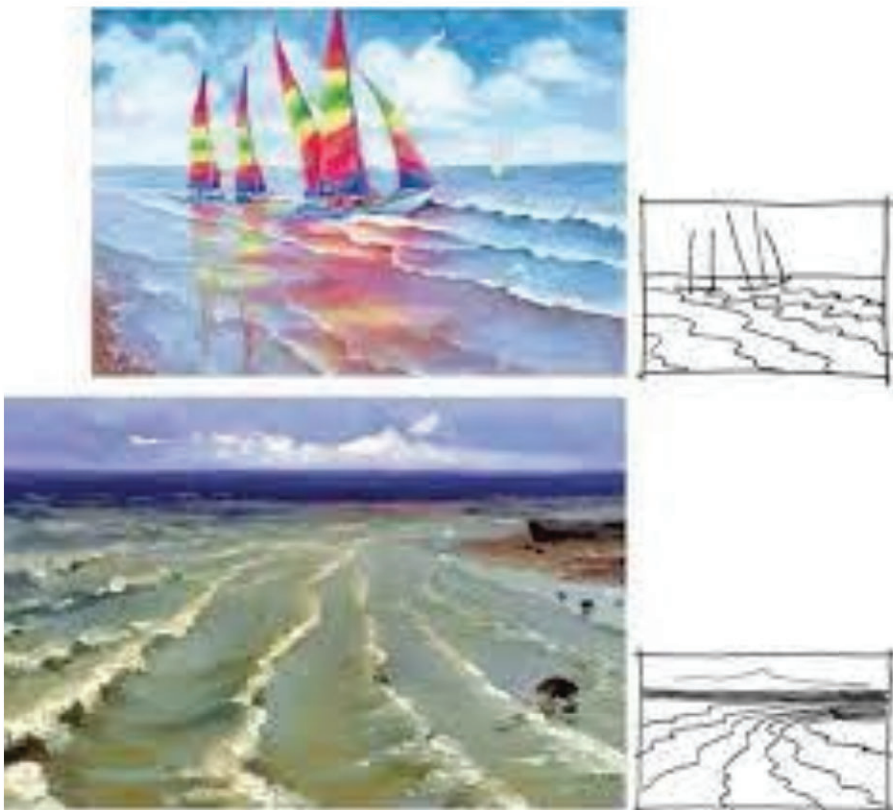
10. sz. melléklet

Keleti tenger hullámai (az 1. óravázlathoz)

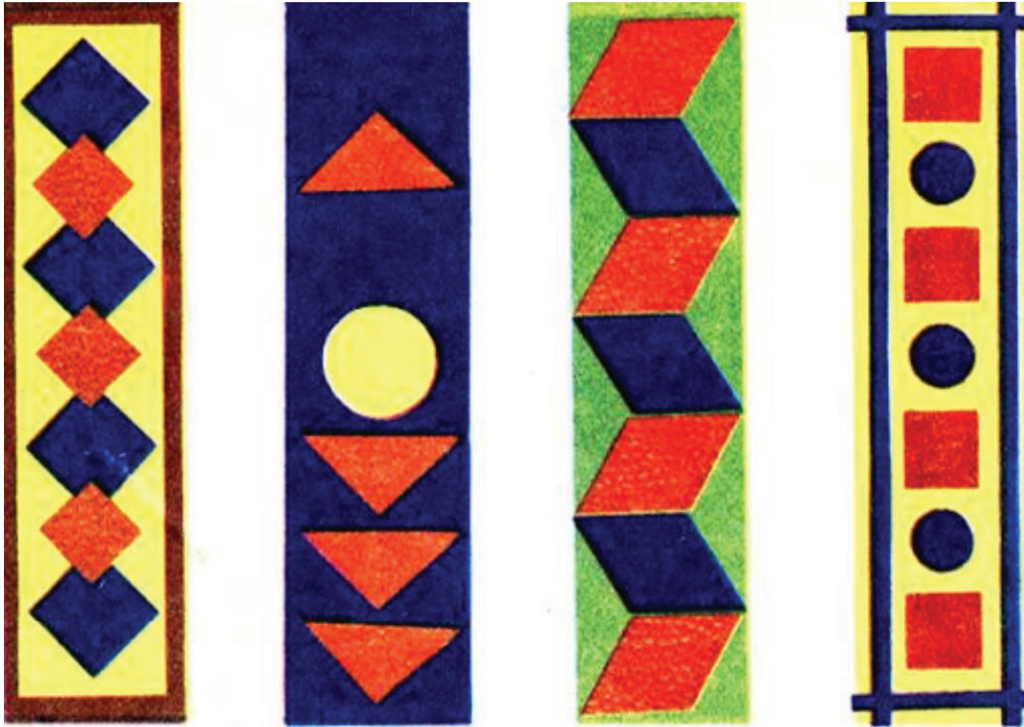
11. sz. melléklet

A tenger hullámainak ábrázolása (az 1. óravázlathoz)

12. sz. melléklet

Illusztráció könyvjelző készítéshez, ritmikus mintázatok (az 1. óravázlathoz)

13. sz. melléklet

Művészeti múzeum, kiállítás szemléltetése (a 2. óravázlathoz)

14. sz. melléklet

Illusztráció a vázák díszítéséhez (a 2. óravázlathoz)

15. sz. melléklet

Illusztráció a váza elkészítéséhez (a 2. óravázlathoz)

16. sz. melléklet

Ferdinand Cheval által készült kastély (a 3. óravázlatból)

17. sz. melléklet

Illusztráció Álmaink háza című rajzhoz. (a 3. óravázlathoz)

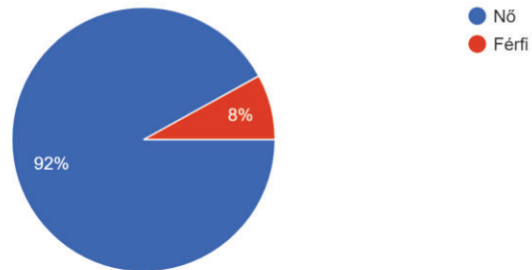

A GYAKORLATI RÉSZ MELLÉKLETEI: GRAFIKONOK, DIAGRAMMOK

1. Neme?

Neme?

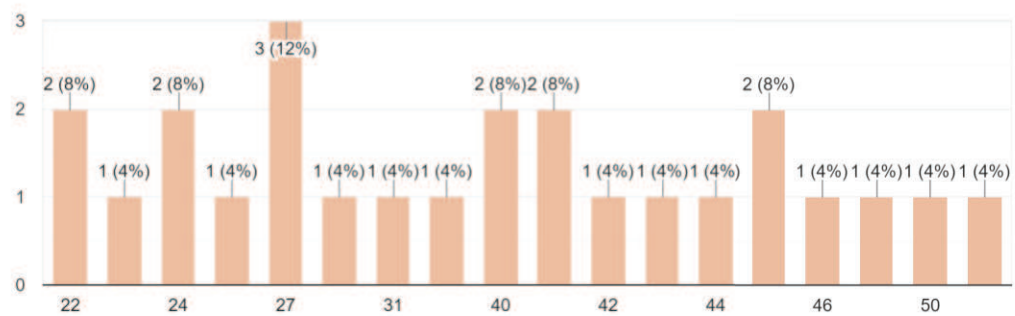
25 válasz

2. Életkora?

Életkora?

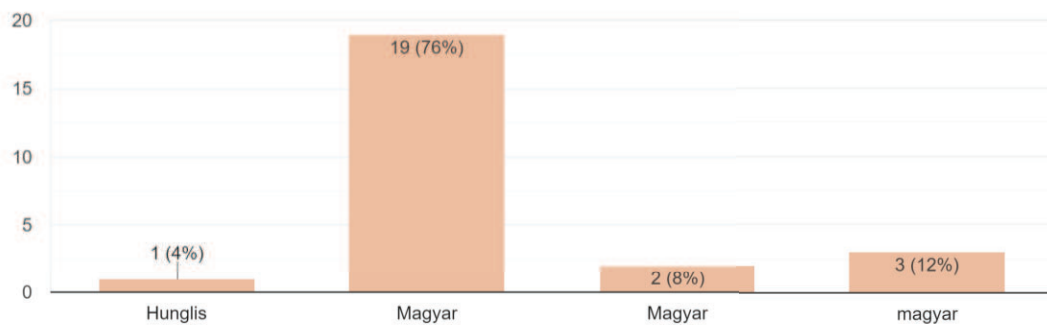
25 válasz

3. Anyanyelve?

Anyanyelve?

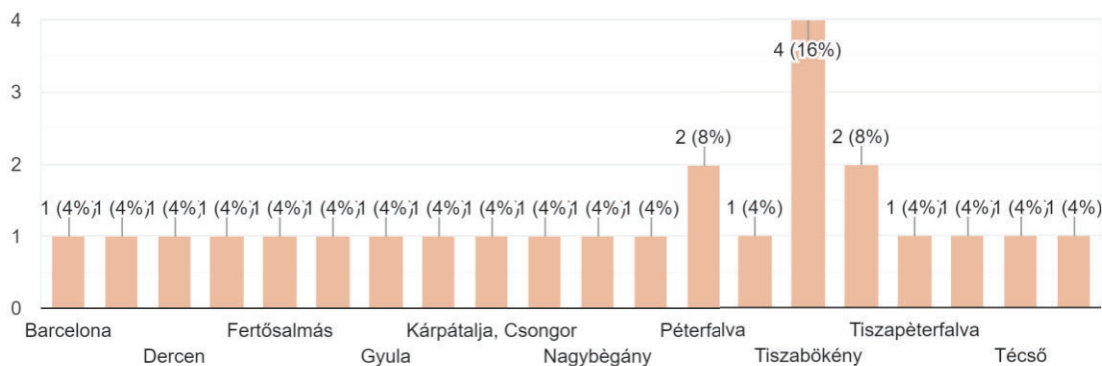
25 válasz

4. Lakhelye?

Lakhelye?

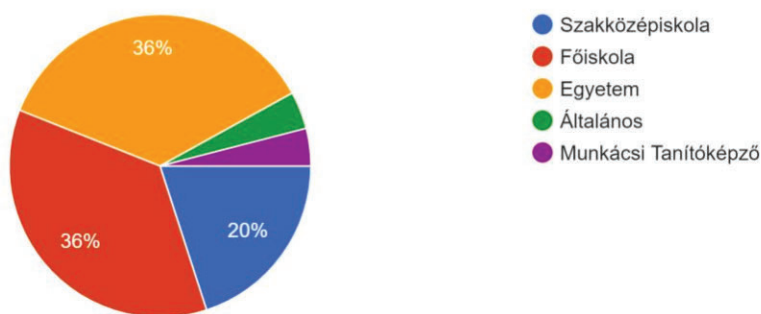
25 válasz

5. Mi az ön legmagasabb végzettsége?

Mi az ön legmagasabb végzettsége?

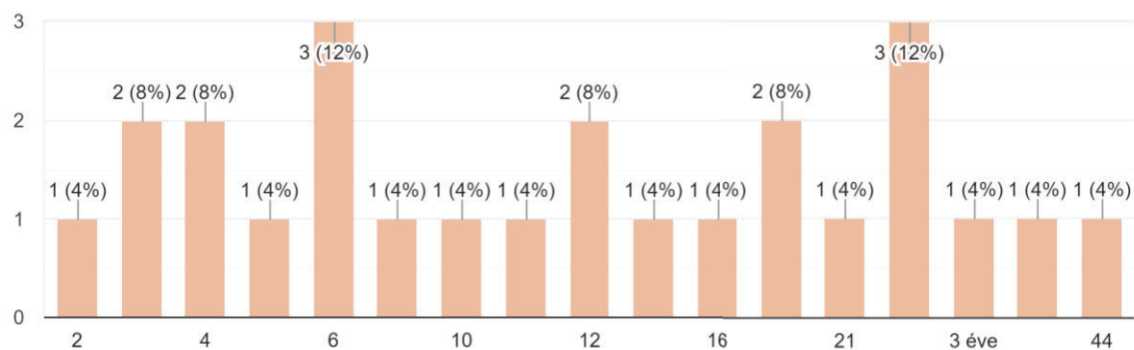
25 válasz

6. Hány éve dolgozik a pályán? (tanító)

Hány éve dolgozik a pályán? (tanító)

25 válasz

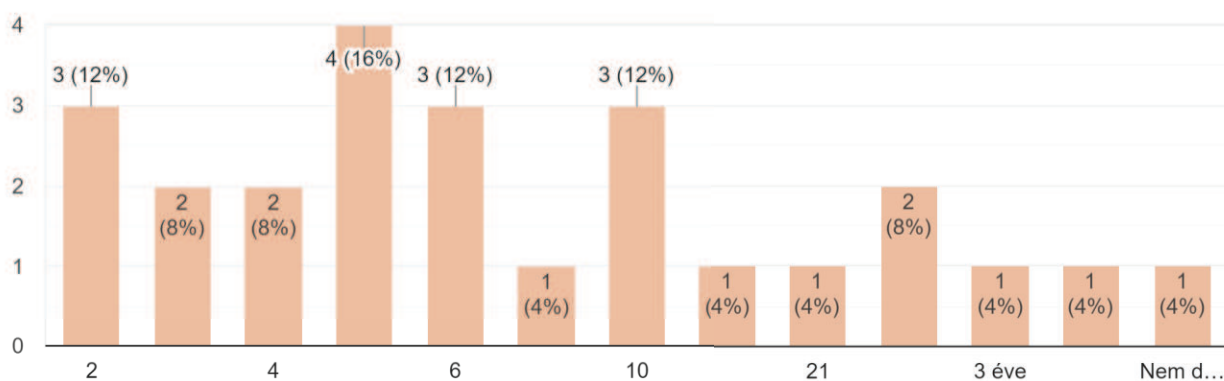
7. Jelenleg hol dolgozik?

- 1) Beregszászi Kossuth Lajos Líceum
- 2) Jánosi Középiskola
- 3) Szentendre
- 4) Gyulai Gimnázium
- 5) Fertőszalmási Általános Iskola
- 6) Kisvárdán Duó art zeneiskolába
- 7) Kiskunfélegyházán
- 8) Csongor
- 9) Tiszabökényi Általános Iskola (6)
- 10) Ungvári Magyar Tannyelvű Elemi Iskola és Gimnázium
- 11) Forgolány
- 12) Hollósy Simon Középiskola
- 13) Derceni Középiskola
- 14) Nevetlenfalui Középiskola
- 15) Péterfalvai Középiskola (2)
- 16) Általános Iskolában (3)
- 17) Nem dolgozom jelenleg

8. Hány éve dolgozik ebben az intézményben?

Hány éve dolgozik ebben az intézményben?

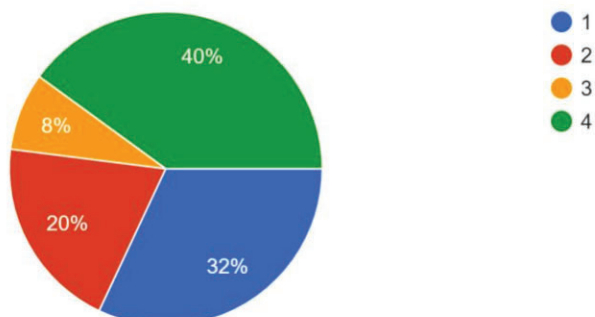
25 válasz

9. Hányadik osztályban tanít?

Hányadik osztályban tanít?

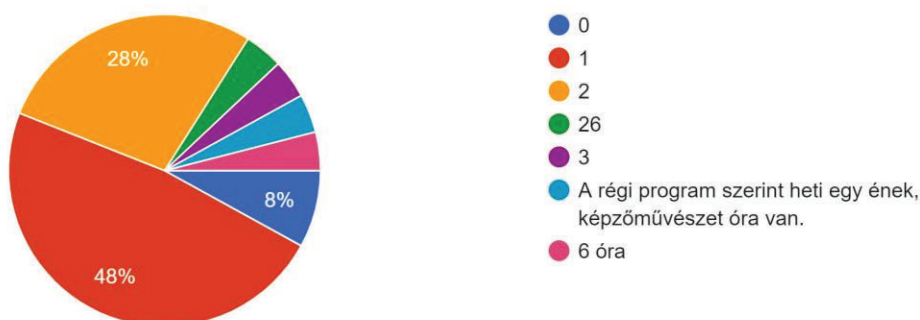
25 válasz

10. Heti hány órában tart Művészetórákat?

Heti hány órában tart Művészet órákat?

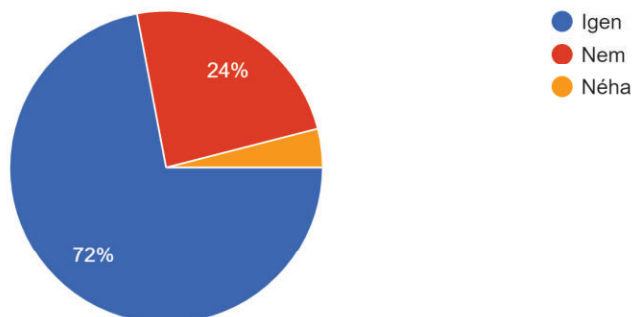
25 válasz

11. A tanterv és a tankönyv alapján választja ki a művészet, rajz órák témáját?

A tanterv és a tankönyv alapján választja ki a művészet, rajz órák témáját?

25 válasz

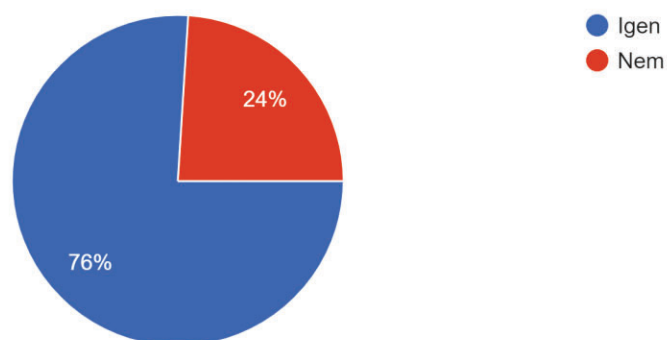
12. Ha nem, akkor mi alapján választ témát?

- A gyerekek érdeklődése és aktualizáció alapján
- Tanterv és saját ötleteim alapján
- Saját és internetes ötletek alapján a témának megfelelően
- Internet segítségével
- Saját ötlet alapján

13. Más kultúrákról, más országok művészetéről szokott-e beszélni az órákon?

Más kultúrákról, más országok művészetéről szokott-e beszélni az órákon?

25 válasz

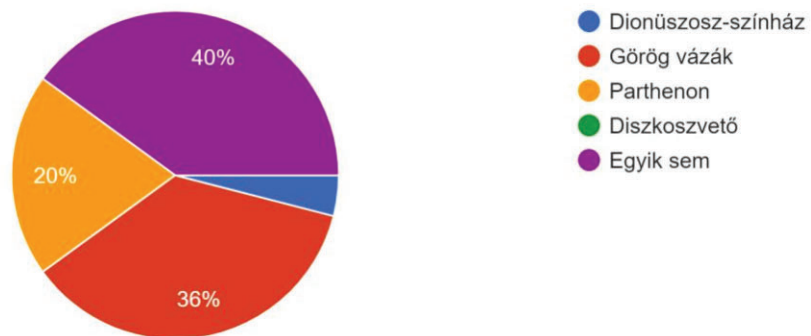
14. Ha igen, milyen kultúrákkal ismerteti a tanulókat?

- A környező országokéről.
- Szomszéd országokéval, híresebb történelmi országok kultúrájával
- Barcelona
- Keleti, szláv
- Magyar, ukrán, olasz, görög.
- Különböző országok kultúráival
- A témától függ
- Magyarország, Oroszország
- Orosz
- Ukrán, orosz
- Változó, általában kapcsolódik az óra témájához: görög, római, arab
- Magyar nép kultúrája
- Ókori egyiptomi, indián, maja, görög

15. Melyiket említette már, vagy melyikről tanultak művészet órákon?

Melyiket említette már, vagy melyikről tanultak művészet órákon?

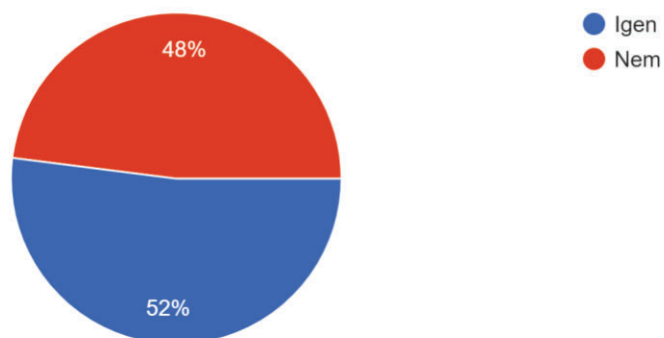
25 válasz

16. A görögök művészetét valaha bevonta a művészetórákba?

A görögök művészetét valaha bevonta-e a művészet órákba?

25 válasz

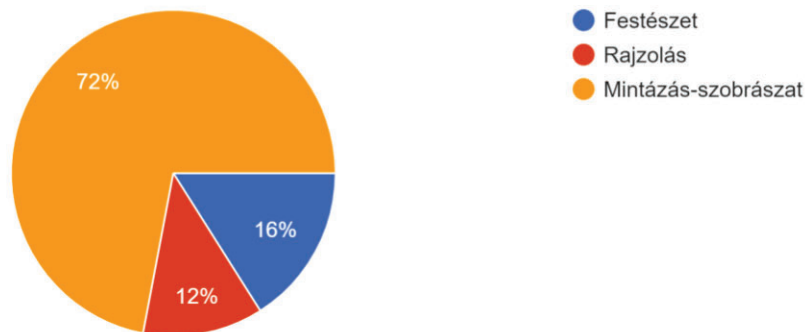
17. Ha igen, mivel és hogyan?

- Díszítő elemeiket
- Görög váza, zászló ábrázolásakor
- A görög szobrászat kapcsán került szóba
- Színes képek bemutatása által
- Vázákat festettünk, gyurmáztunk, ókori épületeket rajzoltunk
- A templomok oszlopait rajzoltuk

18. Mit gondol, melyik fejlesztési területbe vonható be leginkább az ókori görög kultúra, görög művészeti alkotások?

Mit gondol, melyik fejlesztési területbe vonható be leginkább az ókori görög kultúra, görög művészeti alkotások?

25 válasz

A KÉRDŐÍV PDF VÁLTOZATA

2021. 03. 23.

Az ókori görög művészet megjelenése az elemi művészetoktatásban

Az ókori görög művészet megjelenése az elemi művészetoktatásban

Kedves Kitöltő!

Tatár Fruzsina vagyok, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, IV. évfolyamos, Tanító szakos hallgatója.

Szeretném megkérni azokat a tanítókat, akik az általános iskola alsó osztályaiban dolgoznak, dolgoztak, hogy töltsék ki az általam készített kérdőívet, s ezzel segítsék kutatásomat.

Az alábbi kérdőívben azt vizsgálom, hogy az elemi művészetoktatásban megjelenik-e az ókori görög művészet, kultúra.

A kérdőív teljes mértékben anonim, kitöltése néhány percet vesz igénybe. A kérdések végen az Egyéb kifejezésnél saját válaszait is beírhatja a megadottakon kívül.

Válaszeit előre is köszönöm!

*Kötelező

Cím nélküli szakasz

Cím nélküli szakasz

1. Neme? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Nő

☐ Férfi

2. Életkora? *

3. Anyanyelve? *

4. Lakhelye? *

5. Mi az ön legmagasabb végzettsége? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Szakközépiskola

☐ Főiskola

☐ Egyetem

☐ Egyéb: _____

6. Hány éve dolgozik a pályán? (tanító) *

7. Jelenleg hol dolgozik? *

8. Hány éve dolgozik ebben az intézményben? *

9. Hányadik osztályban tanít? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

10. Heti hány órában tart Művészet órákat? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ 0

☐ 1

☐ Egyéb: _____

11. A tanterv és a tankönyv alapján választja ki a művészet, rajz órák témáját? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Igen

☐ Nem

☐ Egyéb: _____

12. Ha nem, akkor mi alapján választ témát?

13. Más kultúrákról, más országok művészetéről szokott-e beszélni az órákon? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Igen

☐ Nem

14. Ha igen, milyen kultúrákkal ismerteti a tanulókat?

15. Melyiket említette már, vagy melyikről tanultak művészet órákon? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Dionüszosz-színház
☐ Görög vázák
☐ Parthenon
☐ Diszkoszvető
☐ Egyik sem
☐ Egyéb: _____

16. A görögök művészetét valaha bevonta-e a művészet órákba? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen
☐ Nem

17. Ha igen, mivel és hogyan?

18. Mit gondol, melyik fejlesztési a területbe vonható be leginkább az ókori görög kultúra, görög művészeti alkotások? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Festészet
☐ Rajzolás
☐ Mintázás-szobrászat

Ezt a tartalmat nem a Google hozta létre, és nem is hagyta azt jóvá.

Google Űrlapok

Завідувачу кафедри

Біда Олена Анатоліївна,
доктор пед. наук, професор

Тотар Фружина Андріївна студента,
IV-го курсу, початкова освіта

ЗАЯВА

З правилами чинного Положення «Про академічну доброчесність в Закарпатському угорському інституті імені Ф. Ракоці II» від «30» серпня 2019 року, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску роботи до захисту і застосування заходів дисциплінарної та академічної відповідальності, ознайомлений(а).

Про використання Системи виявлення текстових збігів/ідентичності/ схожості в роботах здобувачів вищої освіти повідомлений(а) та надаю свою згоду на обробку та збереження моєї роботи в Базі даних Інституту. Також надаю ЗУІ право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота для перевірки Інституту надається в друкованому та електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

28.05.2021 р.

Дата

Тотар

Підпис

**Bida Olena, a pedagógiai tudományok
doktora, professzor tanszékvezetőnek**

**Tatár Fruzsina, IV. évfolyamos
tanító szakos hallgató**

NYILATKOZAT

A II. Rákoczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola 2019. augusztus 30-án kelt tudományetikai szabályzatának pontjaival, amelyek szerint plágium felfedezése esetén a diplomamunka nincs védéshez engedve, megismerkedtem.

Tájékoztatást kaptam a plágiumszűrő rendszer használatáról, hozzájárulok a munkám ellenőrzéséhez és tárolásához az intézményi adatbázisban. Felhatalmazom az intézményt, hogy a munkámat ellenőrzés után felhasználhassák a plágiumszűrő program működésénél a további munkák ellenőrzésének folyamatában.

A munkát ellenőrzés céljából elektronikusan és nyomtatott formában is benyújtottam az intézménynek. Munkám elektronikus változata azonos a nyomtatott példánnyal.

2021. 05. 28.

Dátum

Tomap

Aláírás

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1007936784

Дата перевірки:
20.05.2021 00:11:32 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
20.05.2021 00:48:31 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: Tatár Fruzsina

Кількість сторінок: 39 Кількість слів: 8351 Кількість символів: 67916 Розмір файлу: 854.81 KB ID файлу: 1008027692

5.92% Схожість

Найбільша схожість: 1.8% з Інтернет-джерелом (<https://mek.oszk.hu/01800/01893/html/02.htm>)

5.92% Джерела з Інтернету

82

Сторінка 41

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел